Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Pontoppidan, Henrik.
Titel | Title:	Borgmester Hoeck og Hustru : et Dobbeltportræt.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kbh. ; Kristiania : Gyldendal, 1905
Fysiske størrelse | Physical extent:	107 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57,-237.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130018789656

HENRIK PONTOPPIDAN SMAA ROMANER

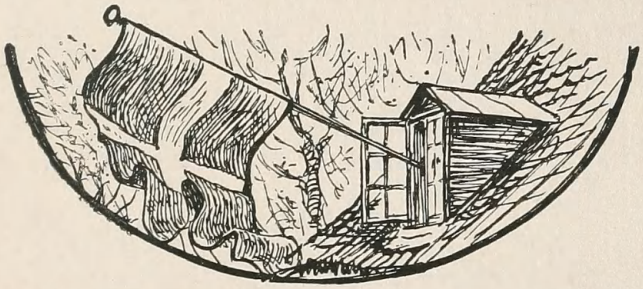

BORGMESTER HOECK OG HUSTRU

1906. h. 1218.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1905

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BORGMESTER HOECK
OG HUSTRU

Et Udkast til denne Fortælling har for nogle Aar siden været offentliggjort under Titlen »Livets Kilde«.

H. H. THIELES BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I En lille By i Festdragt. Flag i alle Gaderne. Vimpelbehængte Skibe i Havnen. En Æreport foran en stor, moderne Villa i Byens Udkant. Over det hele en skærende klar Aprilhimmel, dirrende af Lys. Paa Jorden ikke en Skygge.

Et Folkeoptog var netop draget gennem Hovedgaden med en Politibetjent og fire Messingmusikanter i Spidsen, paa Vej til Villaen. Et Par Køtere stod endnu midt paa Kørebanen og gøede af det. —

Kort efter blev der ringet ganske sagte paa Forstueklokken i Borgmesterens tavse Hus i en af Sidegaderne. En ældre Husholderske aabnede et Vindu paaklem og kiggede ud. Det var den lille, bredhoftede Apotekerfrue, der stod derude paa Flisetrappen med en stor Buket Paaskeliljer i Haanden.

Husholdersken lod hende vente nogen Tid, før hun lukkede op. Med en stum Hilsen førte hun hende ind i Spisestuen, hvor det betroede Tyende i denne Tid daglig gav Besked til Folk, der kom for at høre til hendes syge Frues Befindende.

»Hvordan gaar det, lille Jomfru Mogensen?«

»Det er i hvert Fald ikke bedre,« svarede Jomfruen som den, der veed mere, end hun vil sige. »Fruens Søster fra Tyskland er kommen idag.«

»Saa er det virkelig sandt! Jeg hørte det jo inde hos Sørensen & Lund, at der var kommen en fremmed Dame med Morgentoget, som saae saa udenlandsk ud. Saa jeg tænkte jo straks mit ved det. — Har hun forandret sig meget?«

»Majorinden?«

»Ja.«

Husholdersken trak overbærende paa Mundvigene.

»Det kan jeg jo ikke vide, Fru Bergmann. I min Tid har Majorinden ikke været her.«

»Aa, nej, nej, — jeg snakker. Men De kan tro, Jomfru Mogensen, hun var dejlig som ung. Rigtig som en Dronning at se paa! Og De kan tro, at her blev Sorg og Græmmelse, da han, den skidt Tysker, fik Lov til at rende af med hende. Folk kunde nu ellers aldrig blive enige om, hvad for en af de to Søstre der var den kønneste. Men jeg for min Del holdt nu altid paa Deres Frue her. — Tror De, jeg kan komme ind idag?«

»Nej, det tror jeg ikke. Fruen har haft en daarlig Nat. Men jeg skal gerne høre ad.«

»Aa ja, gør det, lille rare Jomfru Mogensen, saa er De sød. Maaske det ogsaa vil kunne more Borgmesterinden at høre lidt om Festen. Jeg kommer netop lige henne fra Haandværkertoget. Ja, De har sagtens hørt Musiken.«

»Jeg har nok at gøre med mit eget, Fru Bergmann. Naar man har et Ansvar —«

»Ja, jeg forstaar det saa godt. Der ligger i denne Tid meget paa Dem, Jomfru Mogensen.«

»Man gør sin Pligt.«

»Men De skulde nu alligevel se at komme lidt ud i Dag og se paa Stadsen. Villaen skal jo illumineres i Aften, naar vi har spist. Og Regimentsmusiken fra Randers er bestilt til at spille. Det maa man lade Jørgen Ovesen, naar han gør noget, saa gør han det, saa det baade høres og spørges.«

»Skal jeg bringe Borgmesterinden de Blomster, Fruen har der?«

»Ja, vil De? Jeg er blot ked af, at de er saa ringe.«

II I en Seng, der stod frit ud fra Endevæggen i det store Soveværelse, laa den syge Frue udstrakt paa Ryggen mellem blaahvide, skinnende rene Lagner med meget Mellemværk. En lille dunkelrød Silkepølle var stukket ind under hendes Nakke.

Ved den Side af Sengen, der vendte mod Vinduerne, sad Søsteren i en Kurvestol. Ved den anden Side stod et af disse lave, med Flakoner og Smaakrukker opfyldte Toiletborde, hvorover der kan hvile en egen mysteriøs Stemning, og som tilligemed Spejl og Spejlomhæng danner et Kærlighedens Alter for Kvinderne, naar de elsker. Efter Lægens Ordre var ellers alt overflødigt Bohave fjernet fra Værelset. Endog Gardinerne var taget ned for at skaffe saa meget Lys og saa megen Luft derind som muligt. Men denne Helligdom havde Borgmesterfruen ikke villet give Afkald paa. Sit Spejls Fortrolighed havde hun ikke villet undvære under sin lange Sygdom, og de mange tilvante Smaating, som stod paa Bordet, vilde hun ogsaa have ved Haanden. De dækkede desuden saa rart for Medicinflaskerne og Pilleæskerne, som hun ikke vilde se.

Paa Bordet stod tillige fire langstilkede Roser i et Blomsterglas. Endvidere en lille Sølvskaal med Pebermyntekager og Konfekt, hvoraf hun bød Lægen og andre, der kom paa Besøg. Midt i det altsammen saaes endelig et Par Portræter, deriblandt et Kabinetsbillede af Borgmesteren.

Ogsaa dette vilde hun bestandig have hos sig; og med vaade Øjne havde hun stirret paa det i de mange, lange Timer, hun havde ligget her ensom og kæmpet med sine Dødsængstelser og sine Selvanklager. Selv nu, da Søsteren sad hos hende, faldt hun et Par Gange i Tanker med Blikket rettet paa det, og ofte afbrød hun lidt nervøst Samtalen med at sige, at de nu snart kunde vente hendes Mand.

Majorinde v. Rauch var en Dame nær de fyrre, fire Aar ældre end Borgmesterinden. De to Søstre havde begge været smukke Kvinder og — hver paa sin Vis — glade for deres Skønhed. Majorinden, der var barnløs, tog sig endnu udmærket ud. Hun var af Ydre ganske en prøjsisk Officersfrue, stramsnørt og svulmende, aldeles fortysket i sin Smag. I Borgmesterindens finere og blødere Træk havde Aarene og da

navnlig denne maanedlange, tærende Sygdom sat dybere Mærker. Over hendes før saa varme, brune Øjne laa nu den Spejlglans, der er Dødens første Forvarsel. Den skønne Mund, der havde haft Form som et lille Hjerte, laa nu blodløst strammet omkring de fremtrædende, hvide Tandrækker. Alene disse Tænder og det rødbrune Haar havde endnu holdt Stand overfor Sygdommens Ødelæggelser.

De to Fruer var Døtre af en Toldforvalter, der i Treserne havde ført et lystigt Liv her i den samme lille jyske Fjordby, hvor den yngste senere skulde blive Borgmesterfrue. Det var i Krigens Tid, og et Aar efter Fredslutningen var den ældste Datter til stor Forargelse for Folk i Byen bleven gift med en af Fjendens Officerer, der under Besættelsen havde haft Kvarter i Faderens Hjem.

For første Gang i atten Aar besøgte Majorinden nu sit Fædreland. Søsteren og Svogeren havde hun i den Tid kun set en eneste Gang, nemlig paa deres Bryllupsrejse for fjorten Aar siden. Der var dengang bragt et Møde i Stand paa et af de store Hoteller ved Comosøen, hvor Fru v. Rauch det Foraar laa paa Landet for at

gennemgaa en Luftkur efter en alvorlig Sygdom, om hvis Natur hun forøvrigt ikke havde villet udtale sig.

Imidlertid havde Søstrene i alle disse Aar staaet i stadig Brevveksling, og Gensynet denne Morgen havde været stormfuldt bevæget.

Borgmesterfruen var dog temmelig hurtig bleven træt og tillige noget fraværende. Det var næsten, som om hun efterhaanden blev lidt sky overfor Søsteren paa Grund af hendes mange Spørgsmaal. Ofte lod hun, som om hun overhørte dem, og hvert Øjeblik søgte hun et nyt Emne for Samtalen.

Tilsidst var hun bleven tavs, og nu laa hun med lukkede Øjne og lod Majorinden fortælle om sit Liv i Tysklands Hovedstad uden i Grunden at høre efter.

Der blev banket sagte paa Døren. Det var Jomfru Mogensen, der kom ind med Apotekerfruens Buket.

»Hvad er det nu igen?« spurgte den Syge utaalmodigt.

»Det er Fru Bergmann, som er derude. Hun spørger, om hun maa komme ind og hilse paa Fruen.«

»Nej, nej — det er umuligt. Jeg kan Ingen modtage idag. Sig Fru Bergmann det.«

»Fru Bergmann mente, at Fruen maaske kunde have Lyst til at høre noget om Festen i Byen. Hun kommer lige henne fra Haandværkertoget.«

»Aa, kære — hvad bryder jeg mig om de Taabeligheder! Ja, det skal De naturligvis ikke sige, Jomfru Mogensen. Sig Fru Bergmann, at det er forfærdelig elskværdigt af hende, men jeg er for træt.«

»Saa skulde jeg bringe de her Blomster. Vil Fruen have dem herinde?«

»Aa nej, — der er saa mange. De lugter vist ogsaa for stærkt. Sæt dem ind i Dagligstuen.«

»Det er næsten Synd,« sagde Majorinden, der havde rejst sig og nu tog Buketten. »Den er virkelig pæn. Lad mig i det mindste tage et Par Stykker og sætte i Glasset der i Stedet for de Roser. De er ikke helt friske længer.«

»Aa nej, dem vil jeg ikke saa gerne af med. De kan nok holde sig lidt endnu. Det er min Doktor, der har bragt mig dem. Er de ikke yndige? — Vil De bringe Fru Bergmann min Tak, Jomfru Mogensen. Og sig hende, at det gør mig

forfærdelig ondt, men jeg kan Ingen modtage idag.«

»Hvad er den Fru Bergmann for en Dame?« spurgte Majorinden, da Husholdersken var gaaet. »En af dine Veninder her?«

»Det er Apotekerens Frue. Det er sandt, — Du maa jo kende hende. Husker du ikke min gamle Klassekammerat Laurine Holm?«

»Ja — Navnet klinger mig bekendt.«

»Kan du ikke huske ... Mor brugte hende altid som afskrækkende Eksempel for os, — »Vrikkegumpen«, som hun kaldte hende.«

»Aa jo ... jo vist. Hun var ellers ganske køn, ikke sandt? Blond og med en god Teint. — Og hun er derude?«

»Ja, hun kommer næsten daglig og spørger til mig. Og naar jeg ikke er altfor ødelagt, faar hun ogsaa Lov til at komme ind. Hun er i Grunden sød. Men frygtelig trættende, kan du vide.«

Trods sin alvorlige Bekymring for Søsteren kom Majorinden til at smile af hende. Hun tænkte ved sig selv, at i Forholdet til sine Veninder havde Anne Marie aabenbart ikke forandret sig. Det var den samme lunefulde Ligegyldighed, hvormed hun under Opvæksten havde

tyranniseret de mange kvindelige Beundrere og Velyndere, som altid omsværmede hende.

»Det kunde i Grunden more mig at hilse paa din Veninde. Tror du, hun husker mig?«

»Husker?... Aa, du aner ikke, hvor godt man husker i en saadan lille By! Dersom du vil vide, hvad du spiste til Middag her i Dag for femogtyve Aar siden, er jeg sikker paa, at der er en eller anden, der kan fortælle dig det.«

»Og tror du, hun er derude endnu?«

»Hys!«

Den Syge strakte Haanden ud. Hun havde opfanget Lyden af Mandstrin inde i Dagligstuen ved Siden af.

»Det er min Mand!« udbrød hun jublende, — og den svage Rest af Blod, hendes Legeme endnu ejede, skød op i hendes Kinder.

III Borgmesteren kom lige fra et Forhør paa Raadhuset og var i Uniform. Han bukkede formelt for Majorinden.

»Det er forhaabenlig ikke mig, der jager Dem bort?« sagde han, da han saae, at hun gjorde Mine til at gaa.

»Paa ingen Maade,« svarede hun kort. »Men jeg hører, at der i Øjeblikket befinder sig en gammel Skolekammerat her i Huset, og jeg har faaet Lyst til at hilse paa hende. De undskylder mig.«

Borgmesteren bukkede igen med en noget tvungen Høflighed.

Henne i Sengen havde hans Kone imidlertid allerede udstrakt Haanden mod ham. Paa Grund af Søsterens Tilstedeværelse var hun forresten lidt ked af, at han var i Uniform. Hun vidste ikke, hvordan det kunde være, men trods hans høje og ranke Skikkelse klædte Uniformen ham ikke. Hun havde desuden straks set, at der stak lidt af Stroppen op i Nakken.

Da han efter Majorindens Bortgang traadte hen til Sengen, straalede hendes Ansigt af Ømhed. Hun tog hans store, solbrunede Haand og lagde dens aareopsvulmede Bagside mod

sin Mund, idet hun ligesom i Smug kyssede den.

»Veed du af, at vi næsten ikke har set hinanden idag?« spurgte hun.

»Jeg har ikke villet forstyrre. Det er jo saa naturligt, at du og din Søster har haft en Del at tale med hinanden om.«

»Du forstyrrer aldrig. Hvor ofte skal jeg dog sige dig det? Jeg har netop savnet dig saa meget hele denne Formiddag. Er det ikke underligt, jeg tror næsten, jeg længes mindre, naar jeg er alene, end naar jeg har Selskab, — selv om det er min egen Søster.«

»Du har vist overanstrengt dig med at tale,« sagde han i Stedet for at svare, — og hans skæggede Ansigt, der var som skaaret ud af gammelt Egetræ, fik et endnu koldere, mere tillukket Udtryk.

»Jeg er ogsaa træt nu . . . og saa urolig,« sukkede hun og trykkede sin Kind ind mod hans Haand som et Barn, der søger Hvile paa en Pude. »Lise og jeg har talt saa meget om gamle Dage . . . om vor Bryllupsrejse . . . dengang vi mødtes i Bellagio. Den vidunderlig dejlige Aften nede ved Søen. Husker du?«

»Ja, vi havde smukt Vejr,« svarede han i en tør Tone og tog — lempeligt men bestemt — sin Haand til sig.

Hun laa en kort Tid med lukkede Øjne uden at tale. Hun havde mærket det lille Ryk, der var gaaet igennem ham ved hendes Spørgsmaal.

»Vil du ikke sætte dig lidt hos mig?« spurgte hun og gjorde en Bevægelse med Haanden mod Kurvestolen uden at se paa ham.

»Jeg har i Øjeblikket ikke Tid. Jeg var egenlig paa Vej ind til Mogensen for at faa min Kakao. Der sidder Folk i Kontoret og venter paa mig. Klokken Tre er der Modtagelse hos Jørgen Ovesens, og der skal jeg møde som Ordfører for Byraadets Deputation.«

»Fortæl mig lidt om Haandværkertoget. Var der noget ved det? Jeg vil saa gerne høre om det.«

»Jeg saae det kun flygtigt fra Raadstuevinduerne. Det var ganske net. Jørgen Ovesen har jo selv arrangeret det hele. Pudsigt nok er der forresten opstaaet Tvivl om, hvorvidt han virkelig har Jubilæum i Dag. Men i hvert Fald er det jo en god Reklame for hans Forretning.«

»Er det sandt, at han vil illuminere Villaen i Aften?«

»Jeg har hørt det sige.«

»Hvornaar skal du møde?«

»Klokken Tre.«

»Og hvad er Klokken nu?«

»Halv Et.«

»Du maa love mig at komme herind og sige Farvel, før du gaar.«

»Det faar jeg næppe Tid til. Som jeg siger dig, Kontoret er fuldt af Folk.«

»Men naar jeg nu beder dig saa meget om det.«

»Hvor du dog har faaet mange sære Luner, Anne Marie.«

»Du forstaar mig godt. Dersom jeg nu laa her og døde, mens du er borte.«

»Bestandig kommer du med den urimelige Tale,« sagde han men slog i det samme Øjnene ned for det underlig stive, angstfuldt spændte og vedholdende Blik, hvormed hun saae op paa ham.

»Lover du mig saa at komme?«

»Ja — naturligvis — naar du sætter saa megen Pris paa det.«

»For du veed jo dog, hvad Doktoren har sagt.«

Borgmesteren rettede sig lidt.

»Naa ja, Doktor Bjerring,« sagde han overbærende. »Han siger nok saa meget. — Men nu burde du forsøge at falde lidt til Ro. Du har vist i Dag talt mere, end du taaler.«

Kort efter gik han.

Den Syge laa med bævende Læber og saae hen imod den lukkede Dør, hvorigennem han var forsvunden, — indtil Munden fortrak sig og Øjnene svømmede i Taarer.

IV NAAR Borgmester Hoeck færdedes i sit Kontor, der laa i en Sidefløj af den store Bygning, var hans Væsen adskillig friere og ogsaa varmere, end naar han opholdt sig i sin Hustrus Værelser. Han aflagde vel aldrig en vis, embedsmæssig Højtidelighed, og da hans Selvfølelse var overordenlig prikken, maatte man i det hele omgaaes ham med nogen Forsigtighed. Men overfor Folk, der ikke glemte, hvem han var, kom der ofte en jævn, mild og eftergivende Venlighed tilorde, hvad der særlig havde gjort ham afholdt af den tarveligere Del af Befolkningen.

Mod Forbrydere, selv de farligste, de mest skamløse, viste han ofte en besynderlig Overbærenhed. Til Gengæld kunde han fornærme skikkelige Folk, endog blandt Byens første Borgere, ved at optræde overfor dem med hele Lovens Strenghed i Anledning af Smaaovertrædelser, de ikke selv tillagde nogen Betydning.

Lidt utryg følte man sig derfor altid overfor ham, og i det hele var Meningerne om ham ret delte. Derom var dog alle enige, at en almindelig Politistud var han ikke. I Grunden var man ikke saa lidt stolt af ham. Man

indrømmede, at baade han selv og hans Frue pyntede i Byen. I de første Aar, før Fru Hoeck blev syg, da de hver Eftermiddag sammen med deres lille, smukt paaklædte Datter kom gaaende gennem Hovedgaden paa deres Tur ud til Anlæget, var deres Tilsynekomst en af Dagens Hovedbegivenheder for dem, som sad inde bag Dagligstuevinduerne og fulgte de Spaserende i Gadespejlet. Borgmesterens ranke Skikkelse med det højt baarne Hoved, det mørkladne Ansigt og det allerede næsten hvide Haar og Skæg virkede ganske fornemt i disse Omgivelser, og om hans Frues Skønhed var der kun een Mening ved Siden af Misundelsens.

Ogsaa af en anden Grund følte man sig beæret af dem. Borgmester Hoeck havde tidligere tilhørt Kriminalretten i København. Han ansaaes for en af Landets skarpsindigste Forhørsdommere og var i det hele et af den juridiske Verdens fine Navne. Han bar den sjeldne Titel *Doctor juris* og betragtedes engang som selvskreven til at træde ind i Højesteret. Efter Sigende stod han netop for Tur til at iklædes Jurisprudensens Purpur, da han til almindelig

Forbavselse lod sig forflytte herover til den lille jyske By som Borgmester.

Han havde overfor sine Venner givet det Udseende af, at det var et Offer, han — iøvrigt uden stor Selvovervindelse — bragte sin Hustru, som længtes tilbage til den Egn, hvor hun var født; og Fru Hoeck gav heller ikke selv nogen anden Forklaring.

I fem Aar havde de nu levet her, fjernt fra hans Venner og Aandsbeslægtede, ja allerede halvvejs bragt i Forglemmelse hos dem, men uden nogensinde at beklage sig derover eller lade sig mærke med, at de ikke opholdt sig her af egen fri Lyst og Tilbøjelighed.

VEFTER at Majorinde v. Rauch havde fulgt den lille Apotekerfrue ud, stod hun nogen Tid henne ved det store Hjørnevindu i Spisestuen og trommede paa Karmen med sine ringbelastede Fingre. Hendes Ansigt havde faaet et tankefuldt Udtryk.

At hendes Søster ikke var lykkelig i sit Ægteskab, var noget, hun længe havde anet, til Trods for, at Anne Marie havde gjort alt for at skjule det i sine Breve. Hun havde ikke ladet sig vildlede af den Række begejstrede og kærlighedsfulde Adjektiver, hvormed Søsteren bestandig havde omtalt sin Mand. Mellem de fine, uroligt bølgende Skriftlinjer havde hun tydelig læst om et Savn, en skjult Sorg, der var bleven dybere med Aarene og tilsidst var endt i selvopgivende Fortvivlelse.

Dernede i Tyskland havde Majorinden efterhaanden opgjort sig en Mening derom. Med sine Erfaringer fra de Krese, hvori hun selv færdedes, og da navnlig fra sit eget Ægteskab med en livsforslugen Officer, hvem hun allerede Aaret efter Bryllupet greb i Utroskab, havde hun lagt al Skylden over paa Manden. Dengang Ane Marie meddelte hende sin Mands Forflyttelse til Pro-

vinsen og i den Anledning udtrykkelig skrev, at hun ikke havde tilskyndet dertil men kun føjet sig efter sin Husbonds Ønske, opfattede Majorinden disse Ord som et Forsøg paa at skjule en ydmygende Sandhed for hende. Selv om ogsaa hendes mange Lovord om Manden udelukkede Tanken om egenligt Troskabsbrud fra hans Side, kunde hun jo derfor godt have haft Grund til at ønske ham bort fra Hovedstadens Fristelser.

Men efter sin Samtale med Apotekerfruen begyndte hun at forstaa, at det maatte forholde sig anderledes med denne Kærlighedstragedie. Den lille Provinsdame havde omtalt Borgmesteren i de respektfuldeste Udtryk og syntes overhovedet ikke at have Anelse om nogen ægteskabelig Ulykke. Og forresten maatte Majorinden ogsaa tilstaa for sig selv, at Svogeren ikke svarede synderlig godt til det Billede, hun paa Afstand havde dannet sig af ham som Familjefader — tildels i sin egen, vinduftende Ægteherres Lignelse.

Men hvad i Himlens Navn kunde der da være sket?

Da hun efter et Kvarterstids Fraværelse

vendte tilbage til Sygeværelset, fandt hun Søsteren alene. Anne Marie havde ved egen Hjælp rejst sig op paa Albuen og taget et Haandspejl fra Toiletbordet for at ordne lidt paa sit Haar.

»Veed du, at Klokken er næsten Et?« spurgte hun. »Vi kan vente Doktoren hvert Øjeblik. Vil du ikke stænke lidt herinde. Luften er vist ikke god.«

»Men hvad er der, Anne Mi'e? Har du grædt?«

»Kan du se det? Er jeg rødøjet? Jeg er ogsaa saa træt.« — Hun lagde med en tung Bevægelse Spejlet fra sig. — »Jeg tror, jeg vil hvile lidt, indtil Doktoren kommer.«

Hun vendte sig om paa Siden med Ryggen mod Søsteren, mens denne ordnede lidt paa Lagenerne og lagde Puden tilrette under hendes Hoved. Den Anstrengelse, det altid kostede hende at løfte sine Arme, havde taget stærkt paa hende. Under forskellig ligegyldig Smaapludren sank hendes Øjelaag lidt efter lidt i. Tilsidst blundede hun.

Fru v. Rauch havde igen taget Plads i Kurvestolen ved Siden af Sengen og blev siddende her uden at røre sig. Hun var helt bestyrtet over at se, hvor grøngusten og medtaget Anne

Marie pludselig var bleven. I det hele havde hun fundet Søsteren langt svagere, end hun havde troet, og end hun efter dennes egne Udtalelser i Brevene havde haft Grund til at vente. Her maatte jo virkelig være noget alvorligt paafærde.

Hun saae tydeligt Søsteren for sig, saadan som hun havde set ud dengang, da hun selv blev gift og rejste. Hvor var hun nydelig! Endnu halvt et Barn, knap seksten Aar gammel, middelhøj, harmonisk bygget, klædt i halvlange Kjoler med en lille Krinoline og korte Pufærmer. Det store Haar var snoet op om Baghovedet som en Bakkelse, hvad der forresten misklædte; men fra den sidste Vinter huskede hun en stor Fløjlskyse med Skindkanter, hvori hun til Gengæld havde set forfærdelig sød ud. Altid var hun glad som en Fugl, fuld af Indfald og Spilopper, og dog helt Dame, korrekt til det yderste, navnlig overfor Herrer. Hvor havde hun ofte moret sig over hende, naar der var Fremmede og hun viste sig i Stuen med den fuldkomneste Grandezza umiddelbart efter, at hun ude i Køkkenet havde været oppe at slaas med Pigen for at faa Lov til at slikke en Syltetøjsasjet. Ogsaa i legemlig Henseende var hun tidlig udviklet, og

hun havde selv været meget optaget af at følge, hvordan hendes Bryst voksede. Alligevel skulde der gaa over fire Aar, før hun med hele sit lille Legemes Varmblodighed kastede sig om Halsen paa en Mand.

Majorinden huskede endnu meget tydeligt det morsomt halvforlegne Brev, hvori hun meddelte hende Forlovelsen. Hun tilstod deri aabent, at hendes Kæreste slet ikke var smuk. Og dog var hun øjensynlig meget optaget netop af hans Person. Den daværende Kriminalretsassessor havde opholdt sig der i Byen et Par Maaneder som Kommissionsdommer i Anledning af et Mord, og længere havde de ikke kendt hinanden. Efter at Majorinden havde gjort hans Bekendtskab ved hint Møde paa deres Bryllupsrejse, havde hun forstaaet, at den tavse Mands fremmedartede Væsen og Vaner, der ved Sammenligning med Provinsboernes let kunde faa et Skær af Fornemhed, dertil hans Stillings Anseelse og det Ry, der kronede hans Navn efter Mordkomplottets Opdagelse, — at alt dette havde gjort sit til at idealisere ham i hendes Øjne.

Hun havde siden ofte tænkt paa, at hun maaske aldrig havde set to saa lykkelige Mennesker.

De havde en Ugestid strejfet om oppe i Bjergene som et Par rigtige Landstrygere og havde herfra først en snefrisk Luftning med sig ned til den lumre, madosende Hotelby, hvor hun selv henslæbte Dagene i Ensomhed og Savn. Anne Marie havde da ogsaa betroet hende, at hun aldrig havde tænkt sig Livet saa vidunderlig dejligt, og det henrevne Udtryk, hvormed hun havde sagt det, kunde hun aldrig siden glemme, — det havde ligesom boret en Naal ind i hendes Hjerte. Indtrykket af hendes Mand var derimod i Aarenes Løb bleven temmelig udvisket. Egenlig huskede hun kun hans Tavshed, hvori der maatte have været en vis Magt.

Hvad var der nu i Mellemtiden hændt, som havde forstyrret deres Lykke?

Hun snublede med eet over en gammel Erindring. Hun mindedes en Fætter, den lange Aleksander, der var ansat paa Faderens Kontor og daglig kom i deres Hjem. Han havde været meget optaget af Anne Marie, der paa sin Side heller ikke var ligegyldig, — glad som hun overhovedet tidlig havde været for Mænds Hyldest. Men Fyren var en Døgenigt, lige saa doven og uefterrettelig, som han var smuk. Han maatte

pludselig skaffes bort fra Byen, og de saae ham ikke siden.

Anne Marie, som dengang gik i sit sekstende Aar, hang en Dagstid med Næbet og lod derefter som ingenting. Alligevel havde hun vist aldrig helt glemt ham. Majorinden huskede nu, at hun flere Gange, endogsaa efter sit Giftermaal, havde omtalt ham i sine Breve og røbet megen Medfølelse med ham paa Grund af hans sørgelige Skæbne. Med den ejendommelig moderlige Trofasthed, hun bevarede overfor dem, for hvem hun engang havde haft Godhed, havde hun sikkert i al Hemmelighed fulgt ham paa hans krumme Veje, som nok mere end een Gang førte ham meget nær de tykke Mure med Jernstængerne.

Kunde det tænkes, at denne uvorne Fætter igen havde krydset hendes Vej? Man hørte jo undertiden mærkelige Fortællinger om den uhyggelige, spøgelseagtige Magt, hvormed den første Kærlighed kunde overrumple selv et iøvrigt vel befæstet Sind.

Aa Snak! Nu huskede hun det! Fyren var jo for længe siden død ovre i Amerika. —

Den Syge aabnede igen Øjnene, saae sig forundret om og spurgte:

»Hvormange er Klokken?«

»Den slog netop halv To. Det var vist Uret derinde i Stuen, der vækkede dig.«

»Saa maa vi nok opgive Doktoren for idag,« sagde hun, endnu halvt isøvne, og vendte med et uvilligt Udtryk atter Hovedet bort for at sove videre.

Men lidt efter rakte hun sin benede Haand ud efter en Kølnervands-Flakon og strøg sig med dens Glasprop henover Panden.

»Hvor her er varmt!« klagede hun. »Jeg befinder mig slet ikke rigtig vel.«

»Jeg skal lukke et Vindu op.«

Nu gik der igen nogen Tid med spredt Smaapassiar om Vejret og Byens Folk og tilsidst om Ingrid, Husets tolvaarige Datter og eneste Barn, der var anbragt i et Skolepensionat i en større Nabokøbstad. Majorinden havde hidtil saa vidt muligt undgaaet at tale om hende, fordi hun kunde tænke sig, at det vilde angribe Søsteren; men nu slog det hende, at denne ikke en eneste Gang af sig selv havde nævnt Barnet, hvis Billede dog stod paa Toiletbordet i en Sølvramme ved Siden af hendes Mands. Hermed var hun paany stillet overfor Spørgsmaalet om, hvilken Hemmelighed

dette Ægteskab gemte, og dennegang paa en Maade, der vakte ikke alene hendes søsterlige Medfølelse men ogsaa en lille Smule almindelig kvindelig Nysgerrighed.

Den Syge havde lagt sig om paa Ryggen og vendte Ansigtet mod Lyset. Søvnen havde forfrisket hende. Hun havde endog igen faaet lidt Farve paa Kinderne.

»Sig mig,« sagde Majorinden efter nogen Tavshed, »hvorfor i Alverden lod din Mand sig i Grunden forflytte herover til denne lille Muserede, hvor der aabenbart ikke findes passende Omgang for nogen af jer? Alene for Ingrids Undervisnings og hele Uddannelses Skyld maatte det dog have været langt bedre at blive i København.«

Anne Marie syntes lidt opskræmt af Spørgsmaalet, der unægtelig ogsaa kom dumpende noget hovedkulds ind i Samtalen. Idet hun vendte sine Øjne fra Vinduet op mod Loftet, strejfede hendes Blik Søsteren med det lidt sky og forskende Udtryk, hvormed hun et Par Gange før havde iagttaget hende i Anledning af hendes mange Spørgsmaal.

»Tidspunktet var maaske for Ingrids Skyld

ikke saa heldigt,« svarede hun. »Men Embedet var altsaa ledigt dengang, og det maatte jo blive det afgørende, naar min Mand vilde herover. Forresten er jeg nu selv rigtig glad for at være her. Jeg savner ikke København det bitterste. Naar jeg bare maa blive rask! — — I det hele taget, naar det blot er sammen med min Mand, maa man gerne sende mig til Grønland, om det saa skal være.«

»Naa ja, saadan noget siger man. Og naturligvis mener man det i en vis Forstand ogsaa. Men jeg synes nu alligevel, det maa have været en slem Overgang for dig. Du holdt jo dog meget af København.«

»Aa du, jeg fik saamænd ingen Tid til at mærke den Overgang ... paa den Maade. Vi var knap kommen i Orden her efter Flytningen, før lille Kaj blev syg. Og tre Maaneder efter var Drengen død.«

»Ja, det er sandt! Du har hans lille Grav her. — Du kan forresten tro, det har været underligt for mig at tænke paa, at du har haft saadan en stor, seksaars Knægt, som jeg aldrig vilde faa at se. Han var jo saa smuk.«

»Smuk? Det veed jeg ikke. Men han var en

dejlig Dreng. Han havde sin Fa'ers Øjne. Saa alvorlige og dybe. Saa fulde af Tanker.«

»Det maa have været en streng Tid for dig, lille Anne Mi'e!«

»Aa ja, det var det vel egenlig nok,« sagde hun, — hun laa med Haanden under Hovedet og stirrede vedvarende op i Loftet. »Og alligevel. Det er saa underligt, for tidt synes jeg, at det i Grunden var en dejlig Tid. Man kommer hinanden saa inderligt nær under en saadan stor Ulykke. Alle Hverdagens Smaating bliver saa ligegyldige, alle smaa Uoverensstemmelser glemmes. Og du veed ikke, hvor min Mand var mig til Trøst og Støtte. Han veg ikke fra mig i den Tid. Dersom jeg ikke havde haft ham, var jeg vist ogsaa bleven afsindig. — Det er næsten Synd at sige det, men jeg synes undertiden, naar jeg tænker tilbage paa de Dage, at han ved sin uendelige Kærlighed gav mig fuld Erstatning for, hvad jeg havde mistet.«

Der blev en kort Tavshed efter disse Ord. Majorinden faldt igen et Øjeblik i Tanker. Udenfor i Havens skærende Foraarssolskin fløjtede en utrættelig Stær.

»Jeg kan nu dog ikke forstaa, at I ikke sav-

ner Omgang her,« tog Majorinden igen tilorde. »I havde dog vist mange gode og fornøjelige Bekendte i København. Jeg kan huske, du skrev om flere af din Mands Kolleger, som I kom en hel Del sammen med. Var der ikke især en — hvad var det nu, han hed? — Assessor Lunding, tror jeg.«

»Naa ja, han var ganske morsom,« svarede Anne Marie lidt hurtigt. »Men han viste sig at være et daarligt Menneske. Min Mand havde forresten altid sagt, at han ikke havde noget godt Lov paa sig. Saa kom der en Historie med en gift Kone, og i den sidste Tid omgikkes vi slet ikke.«

Majorinden iagttog hende mistænksomt; hendes kvindelige Instinkt sagde hende, at hun her var kommen en Hemmelighed paa Sporet. Hun kunde dog ikke faa sig til straks at forfølge det. Halvt af Frygt, halvt af Undseelse afbrød hun sit underfundige Forhør.

»Bliver her ikke for koldt?« spurgte hun. »Skal jeg ikke lukke?«

»Jo, gør kun det. Den Fugl skriger ogsaa saa grimt.«

Samtalen gled tilbage til Forholdene der i

Byen og til Ingrid, der ventedes hjem paa et lille Besøg i Anledning af Tantens Ankomst.

»Hvor jeg glæder mig til at se hende,« sagde Majorinden. »Du maa jo savne hende forskrækkeligt. Gør du ikke?«

»Forfærdeligt,« sagde Moderen, idet Ordet ligesom fødtes besværligt af et Suk. Taarerne var traadt hende i Øjnene, og det rykkede paany omkring hendes Mund.

»Men havde det da ikke været bedre baade for Barnet og for jer at beholde hende hjemme? Der maa dog være Undervisning at faa ogsaa her. Om den maaske ikke er af første Slags, saa kan hun da foreløbig nøjes med den. Hvordan bærer de andre Familjer i Byen sig ad? Fru Bergmann f. Eks.? Sender hun ogsaa sine Børn ud?«

»Nej, nej. Skolen her er saamænd upaaklagelig. Og Ingrid gik der jo ogsaa indtil for et Aarstid siden. Men saa mente min Mand, det var paa Tiden, at hun kom hjemmefra.«

»Jeg synes, det er saa urimeligt. Især nu, du er syg. Du skulde tale alvorligt til din Mand derom.«

»Tror du ikke, jeg har gjort det!« — hun laa med tillukkede Øjne for at skjule Taarerne, der var ved at pible frem under Vipperne.

»Ja, undskyld, at jeg siger det; men jeg finder det virkelig i høj Grad uforstandigt af din Mand. For nu forstaar jeg da, at du maa ligge her og blive daarlig bare af at længes efter Barnet. Det maa dog, ved Gud, ogsaa han kunne begribe. — Vil du give mig Lov til at tale med ham om det?«

»Det nytter ikke. — Jeg veed det!«

Der var noget ubehersket, noget fortvivlet haabløst i dette Udbrud, der fik Majorinden til at studse.

»Men jeg fatter det virkelig ikke,« sagde hun. »Du siger jo, at din Mand ellers er saa betænksom og forstandig.«

Fru Anne Marie vendte tøvende Ansigtet om mod Søsteren og saae længe og ligesom skamfuldt paa hende med sine store, taarefyldte Øjne, mens hendes Mund stadig blev bredere af tilbagekæmpet Graad.

»Du har altsaa ikke mærket noget, Lise?«

»Hvilket?«

»At min Mand er . . . er . . . syg?«

»Syg? Er din Mand syg? Jeg synes dog, han netop ser saa kraftig ud i Forhold til sin Alder.«

»Nej, det er ikke paa den Maade . . . Det er ikke saadan, jeg mener. Du forstaar mig ikke.«

Hun vendte sig atter bort, løftede med en altopgivende Bevægelse begge Armene lidt i Vejret og lod dem falde dødtungt ned paa Sengetæppet.

»Ingen forstaar mig!« klagede hun fortvivlet.

Majorinden forstod virkelig i Øjeblikket mindre end nogensinde; men hun turde ikke spørge mere. Søsteren havde igen faaet det blaalige Skær over Ansigtet, der syntes hende saa foruroligende.

Desuden blev der nu paa anden Maade lagt Beslag paa hende. Anne Marie klagede igen over Hede og bad om noget at drikke. Saa skulde hun ogsaa have sin Medicin, og hendes fugtige Hænder maatte aftørres. Majorinden hjalp hende med det altsammen. Hun vilde ikke tillade, at der af den Grund blev ringet paa Jomfru Mogensen.

»Jeg vilde jo saa gærne være dig lidt til Hjælp,« sagde hun og søgte ved sin Tone at lægge en dybere Betydning i Ordene. »Det er jo dog derfor, jeg er kommen hertil, lille Anne Mi'e!«

VI Midt under denne Forstyrrelse kom Doktoren. Der var ingen af Søstrene, der havde hørt hans Ringning, heller ikke, at han bankede. De anede intet, før han stod i Stuen.

»Saa De kommer dog,« sagde Anne Marie lidt misfornøjet. »Jeg havde saamænd opgivet Dem idag. Det er Doktor Bjerring. Min Søster, Majorinde v. Rauch.«

Doktoren var en yngre, lidt forvokset Mand, paaklædt med den hoffærdige Elegance, hvormed den Slags Mennesker gerne søger at bøde paa deres legemlige Skavank. Indtrykket af hans Person var dog ikke netop latterligt eller afskrækkende. Han havde et langagtigt, blegt og skægløst Ansigt med store, ganske smukke Træk, en Underbidsmund med stærkt røde Læber, svære Bryn, dybe, blaalige Øjenhuler og et Par tindrende mørke Øjne med denne metalliske Glans, der for det kyndige Blik forraader den kvindekære Mand. Over Issen laa et tyndt, blæksort Haar, der saae ud, som om det var malet paa den.

Han syntes meget ulykkelig over at have paadraget sig sin Patients Unaade og gjorde mange

Undskyldninger, han var bleven forsinket undervejs.

»Naa ja — tag Dem nu en Stol, Doktor. Og lad os saa høre lidt om Selskabet iaftes. Om mig er der saamænd ikke noget at berette. Jeg er den samme idag, som jeg var igaar. Ingen Appetit, ingen Kræfter . . . ingenting.«

»Og Søvnen?« spurgte han, idet han med sine lange, hvide Fingre tog om hendes Haandled for at føle Pulsen. »Har Pulveret ikke hjulpet?«

»Ikke det mindste. De er en daarlig Doktor, som ikke kan hjælpe mig. Men nu skal De ikke spørge om mere. Idag vil jeg have Ferie. — Og fortæl saa lidt om Soireen paa Krogstrup. Var der mange Mennesker?«

»Ja, det var jo, om jeg saa maa sige, Hofjægermesterens store Nadvere dennegang. Der var vistnok alt, hvad der kunde præsteres af Herrekjoler her paa Egnen. Ja, det er dog sandt, Borgmesteren sendte jo Afbud.«

»Ja, det var kedeligt. Jeg bad ham dog saa meget om at gaa og ikke bryde sig om mig. Han vilde have haft saa godt af at komme lidt bort fra det Kontor. Saa kunde jeg ogsaa have

faaet Beretningen ganske frisk. — Naa, men nu Damerne? Var der mange smukke Toiletter?«

»Ja, der var virkelig flere af Damerne, der ikke havde særdeles meget paa.«

»Hører du, Lise? Doktoren er umulig! ... Og hvem havde De saa den Ære at føre tilbords?«

»Hofjægermesterens nye Guvernante, Frk. Lang.«

»Ja saa. Hun skal jo være smuk, har jeg hørt. Hvad synes De?«

»Ganske net.«

»Ikke mer? ... Men livlig maaske?«

»Paa et vist Omraade, ja. I fem Kvarter aabnede hun ikke Munden uden for at spise. Jeg sad virkelig tilsidst i Angst for, at hendes Korset ikke skulde holde.«

Den Syge lo fornøjet.

»De er skrækkelig, Doktor! Men vilde hun alligevel ikke kunne passe for Dem, den Frøken Lang? Du skal vide« — hun vendte sig mod Søsteren — »jeg gør mig al tænkelig Umage for at skaffe Doktor Bjerring en Kone. Jeg anbefaler ham de smukkeste og rigeste unge Damer paa Egnen. Men lige meget hjælper det.«

»Doktor Bjerring vil maaske slet ikke gifte sig,« sagde Søsteren. »Det er jo ogsaa ofte et voveligt Spil.«

»Aa, ikke just af den Grund, Fru Majorinde,« sagde Doktoren og saae ud gennem Vinduet. »Men det er med Kærlighed ligesom med Teaterbilletter: den Plads, man gerne vil have, er i Almindelighed allerede optaget.«

»Ja, Udflugter har De altid nok af,« sagde Borgmesterinden hurtigt. »Og nu i Aften skal De igen i Selskab. De er rigtignok paa Farten i denne Tid. Er det sandt, at der skal illumineres og være Fyrværkeri i Haven? Det bliver jo storartet!«

Saadan gik Passiaren muntert som i en Dagligstue. Ogsaa Majorinden tog livligt Del i den, ganske interesseret som hun efterhaanden var bleven af den lille Provins-Levemand.

Da han endelig gik, fulgte hun ham ud i Forstuen. Hun vilde tale i Enrum med ham om Søsterens Tilstand. Herude rystede han alvorligt paa Hovedet og sagde, at han egenlig gik og ventede en Krise. Kræfterne var jo aabenbart stadig i Aftagende; men Muligheden for en pludselig Bedring var dog ikke udelukket,

ja det var slet ikke utænkeligt, at Borgmesterinden en skønne Dag blomstrede op og fuldstændig genvandt sin gamle Sundhed. Saadanne Nyresygdomme var uberegnelige. Man kunde blive hundrede Aar med dem, og de kunde slaa ihjel paa en Time.

Paa Tilbagevejen gennem Spisestuen stødte Majorinden paa Borgmesteren. Han kom inde fra sine egne Værelser og var i fuld Galla. Bag efter ham fulgte Jomfru Mogensen med hans Overfrakke.

Borgmesteren spurgte om, hvordan det gik »derinde«, og Svigerinden svarede, at Anne Marie ikke havde haft det rigtig godt.

»Men nu har Doktoren været her, og det har oplivet hende,« sagde hun.

Hertil svarede Borgmesteren ingenting.

Det havde været hans Hensigt for ikke at vække nogen Mistanke hos Svigerinden at gaa lige indenfor og sige Farvel til sin Kone, saadan som hun havde ønsket det. Nu nøjedes han med at sende en Hilsen. Saasnart han havde faaet Frakken paa, gik han.

Majorinden vendte tilbage til Sygeværelset. Her laa Anne Marie endnu i den samme Stil-

ling med Haanden under Kinden, som da hun og Doktoren forlod hende. Blikket vendte ud mod Vinduerne, og hun var falden saa dybt i Tanker, at Søsterens Komme ikke straks bragte hende til sig selv.

»Naa, hvad synes du saa om min Doktor?« spurgte hun, da Majorinden igen havde indtaget sin gamle Plads i Kurvestolen ved Siden af Sengen. »Han er jo ingen Skønhed; men han er virkelig saa rar. Og du veed ikke, hvor han var rørende i sin Omhu for lille Kaj.«

»Men tror du ogsaa, han er en dygtig Læge? For det er dog Hovedsagen.«

»Kære, han regnes for en hel Mirakkeldoktor! Dersom det ikke var for den Legemssvaghed, havde han aldrig nedsat sig i Provinsen, — det veed jeg bestemt. Du kunde vist ogsaa nok mærke, at hans Munterhed ikke var helt ægte. Han er i Virkeligheden en forfærdelig tungsindig Natur. Det kan næsten skære En i Hjertet at se, hvor nedtrykt han til Tider kan være, naar man har ham paa Tomandshaand. Han har undertiden siddet her et Par Timer, bare fordi han har trængt til at tale med et Menneske, som forstaar ham. Lagde du ikke Mærke til hans Øjne? Der

er saa megen Sorg i dem, synes jeg. — Nu slog den tre.«

Det var Uret inde i Dagligstuen, der mindede hende.

»Venter du nogen?« spurgte Søsteren.

»Nej — ingen andre end min Mand. Ham venter jeg altid.«

»Det er sandt, — din Mand er gaaet ud. Jeg skulde hilse dig fra ham.«

»Er han gaaet?«

»Ja. Han havde travlt, sagde han. Han skulde vel til Gratulation hos Jubilaren. Han var i fuld Stads.«

Anne Marie blev tavs. Hun lukkede Øjnene og vendte sig tilsidst bort som for igen at blunde lidt, trak ogsaa Tæppet helt op over Skuldren, saa Ansigtet næsten skjultes, og laa ganske stille. Men da Søsteren efter nogle Minutters Forløb strakte sig frem for at forvisse sig om, at hun sov, saae hun, at Taare paa Taare trillede ned ad hendes Kinder.

Da kunde Majorinden ikke længer beherske sig. Hun bøjede sig ned over Sengen, tog Søsterens Haand og sagde:

»Anne Marie! Lille Søster! Sig mig dog —

hvad er der i Vejen? Betro dig til mig. Maaske kan jeg hjælpe.«

»Nej, her hjælper ingenting! Ingenting!«

»Saa tal alligevel. Det vil lette dig.«

»Hvad nytter det? Du forstaar det dog ikke. Og jeg forstaar det jo heller ikke selv.«

»Prøv dog paa det. Fortæl mig alt.«

»Aa du, det er en lang, lang Historie. Jeg vilde aldrig blive færdig med den.«

»Jeg skal nok være taalmodig. Husk paa, jeg er jo dog din Søster.«

»Ja!« sagde hun og trykkede i dødelig Angst hendes Haand ind til sit Hjerte.

VII ANNE MARIE begyndte med at fortælle om sin afdøde Svigermoder, Justitsraadinde Hoeck, Enken efter en skikkelig Postmester. Det havde været en lang, tør og selvgod Dame med meget ensidigt udviklede aandelige Interesser. Hun var af en bekendt Præsteslægt, en født Sidenius, hvad hun var meget stolt af. Rundt om i Landet havde hun Brødre og Fættere og Halvfættere, der alle var Præster og alle skrev Bøger om ophøjede Emner, hvad hun ganske særligt følte sig stolt af. Som i det hele Familjen Sidenius i hendes Øjne var den fremfor alle benaadede Slægt, der af Forsynet havde faaet tildelt en hellig Mission her i Landet, var disse Skrifter for hende Sandhedens sidste, inspirerede Ord om Livets og Dødens store Gaade. Hvad man end kom til at tale om, hvor hun var tilstede, altid fik hun Samtalen drejet saaledes, at hun kunde finde Lejlighed til en Bemærkning som: »herom har min Broder Peter et herligt Stykke i sine Søndagsbetragtninger«, — eller: »det Spørgsmaal har min Fætter Johannes udviklet med vidunderlig Klarhed og Dybde i sine Adventsprækner«. Fandt Samtalen Sted i hendes eget Hjem, rejste hun sig

straks og hentede det nævnte Værk i Bogskabet, hvorpaa hun med sin grove Mandfolkestemme oplæste lange Uddrag deraf, idet hun efter hvert Punktum tilkastede sine Tilhørere et Blik over Brillerne for at indkræve deres Beundring.

Sønnens Valg af Livsledsagerinde havde vakt hendes dybe Misfornøjelse og Bekymring, og med den ubestikkelige og hensynsløse Redelighed, der var en af hendes Væsens Grundegenskaber, havde hun ikke lagt Skjul herpaa overfor Anne Marie, endsige overfor Sønnen selv. Skønt Anne Marie for sin Kærestes Skyld havde udfoldet al sin Kunst for at indynde sig hos sin strenge Svigermoder, havde denne straks ved hendes første Besøg rent ud sagt til hende, at hun var en »forsømt lille Pyntekrukke«, og at hun følte det som sin Pligt af Hensyn til sin Søns Lykke at blive hendes Opdrager »for at se at faa et Menneske ud af hende«.

Svigermoderen boede i København, og for Fredens Skyld havde Anne Marie tiet stille og fundet sig i hendes Formynderskab. Med englelig Taalmodighed havde hun som nygift siddet Aften efter Aften og hørt paa hendes endeløse

Oplæsninger, mens hun fortvivlet kæmpede med en krampagtig Gabetrang. Den Slags Underholdning var hun ikke vant til fra sit Barndomshjem, hvor man om Aftenen spillede Rambus eller sang Erik Bøghske Viser ved Klaveret. Men hun elskede sin Mand indtil Skamfuldhed, og hun frygtede den Indflydelse, hans Moders Vrede eller Mishag kunde faa paa hans Kærlighed.

Efterhaanden var Forholdet da ogsaa blevet noget bedre; men til virkelig Tillidsfuldhed blev det dog for Svigermoderens Vedkommende aldrig. Anne Marie kunde ikke vise sig for hende med en moderne Hat eller et Par nye Handsker eller blot med et rigtig livsglad Smil, uden at hun straks blev mistænksom og begyndte et nærgaaende Forhør. Og da Anne Marie var yderst saarbar for Kritik, saasnart det drejede sig om hendes Ydre, kom det et Par Gange til ret heftige Scener imellem dem. Navnlig var det en Kilde til stadig Forargelse for den gamle Dame, der altid selv havde haft et Ansigt som et frossent Æble, at Anne Marie i en egen, instinktiv Trods ikke vilde give Afkald paa sin kvindelige Forret til at bruge Skønhedsmidler.

»Den Slags Stads er for Skøger — ikke for ærbare Kvinder,« havde Svigermoderen de hundrede Gange opbragt foreholdt hende.

Det var særlig dette Forhold, Anne Marie søgte at udrede for sin Søster, der iøvrigt i Forvejen kendte noget til det gennem hendes Breve. Om sin Mand sagde hun, at han i Begyndelsen havde stillet sig ridderligt ved hendes Side i Kampen mod Svigermoderen og ofte talt hende tilrette med megen Myndighed. Der havde aldrig været nogen stor Kærlighed mellem ham og denne Moder, der i hans Drengeaar havde trættet ham med sine evige Formaninger, og af hvem han derfor ogsaa — yderst ærekær, som han i det hele altid havde været — allerede i en tidlig Alder havde gjort sig uafhængig, idet han ved eget Arbejde skaffede sig Midler til sit Underhold.

Men efter Moderens Død — forklarede hun — havde hun sporet en Forandring i hans Følelser. Han fik bestandig mere at udsætte paa hende. Det var, som om Moderens Mistro og Misfornøjelse gik igen hos ham som en nedarvet Sindslidelse. Hans Virksomhed som Politiembedsmand gjorde ogsaa sit dertil, troede hun.

Det, at han altid beskæftigede sig med Forbrydere og Forbrydelser, havde efterhaanden faaet ham til at se Bedrag og Forstillelse overalt. Det var bleven helt som en fiks Ide hos ham. Tilsidst havde han en Dag i sygelig Ophidselse fundet paa, at Barnet skulde ud, fordi hun efter hans Mening havde en skadelig Indflydelse paa det. Ingrid var kommen hjem med nogle Æbler, som hun havde faaet af en af Kæmnerens store Drenge, og han havde heri set en upassende Tilnærmelse fra Barnets Side. Det havde været frygtelige Dage!

Hun talte hastigt og stakaandet, med mange Sidespring og pludselige Standsninger, saadan som den, der ikke længer formaar at gemme paa sin Hemmelighed men alligevel ikke kan faa sig til at sige den fulde Sandhed og med Forsæt søger at forvirre. Ogsaa undgik hun hele Tiden at se paa Søsteren, hvorimod hun stadig holdt om hendes Haand med et krampagtigt, angstfuldt Greb.

Majorinden strøg hende stiltiende over Haaret. Hun var begyndt at fatte Sammenhængen og maatte kæmpe med et heftigt Sindsoprør. Den Ulykke, hun nu anede, var saa meget frygte-

ligere end nogen af dem, hun havde forestillet sig, at hun ikke kunde faa sig til at trænge ind paa Søsteren med flere Spørgsmaal. Medlidenheden gjorde hende tavs.

Til Trods for den Selvanklage, der tydelig havde ladet sig høre gennem Anne Maries usammenhængende Tale, troede hun ikke paa noget Fejltrin. Hun vilde dø paa, at Anne Marie ikke havde noget alvorligt at bebrejde sig. Forholdet var langt sørgeligere. Hendes stakkels Søster var et Offer for en vanvittig Mands Skinsyge. Og i sin Ensomhed og Fortvivlelse var hun paa Veje til selv at tro sig skyldig.

Der blev banket paa Døren. Det var igen Jomfru Mogensen med sit store, snehvide Smækkeforklæde.

»Hvad er der?« spurgte Majorinden og rejste sig. Anne Marie var for angreben til selv at tage mod Besked.

»Pastor Torm er derude. Han spørger, om han kommer Fruen belejlig.«

»En Præst?« sagde Majorinden overrasket og vendte sig mod Sengen. »Det er vist ikke værd.«

»Jo, lad ham dog komme!« sagde Anne Marie.

»Han er saa rar. Han kommer her næsten daglig og ser til mig.«

»Men er du ikke anstrengt nu?«

»Jo men netop derfor. Jeg føler mig altid saa beroliget, naar Pastor Torm er hos mig.«

»Bed Pastoren komme ind,« sagde Majorinden lidt kort.

Pastor Torm var en pæn gammel hvidhaaret Mand, der skinnede af Properhed.

»Hvem er De?« spurgte han forundret ved Synet af Majorinden. Han havde været Præst der i Byen i femten Aar og kendte dens Beboere indtil Hundene og Kattene paa Gaden.

»Det er min Søster,« forestillede Anne Marie. »Majorinde v. Rauch.«

»Naa,« sagde han ligegyldig. »Ja saa . . . Naa, . . . Rauch, ja.«

Pastor Torm havde ingen Interesse for Fremmede. Hvad der laa udenfor hans egne Sognegrænser, eksisterede ikke for ham.

»Hvordan gaar det saa, lille Frue?« spurgte han og satte sig i Kurvestolen ved Sengen. »Er det ikke ligesom en bitte Smule bedre?«

»Nej, slet ikke. Jeg føler mig Dag for Dag svagere.«

Præsten rystede paa sit lille sølvhvide Hovede med en sukkende Hvislelyd.

»Hvor det gør mig ondt! Jeg har dog bedt saa inderlig for Dem, lille Frue.«

»Har De det, kære Pastor Torm. Saa er det vel Guds Vilje, at jeg ikke skal komme mig.«

»Sig ikke det! Guds Raad kender Ingen. Han gaar saa mange skjulte Veje for at finde ind til vort Hjerte. Han lægger tidt sin Haand saa tungt paa os, for at vi skal kaste denne forfængelige Verdens Byrder af os. Derfor skal vi jo takke ham ogsaa for vore Lidelser. Glem ikke, lille Frue, at hver søvnløs Nat bringer Dem nærmere til Gud.«

»Ja, det har jeg følt. Og det er min eneste Trøst.«

»Jeg kommer netop henne fra Slagter Andersens. De veed, han har ligget syg hele Vinteren. Der var for hans Vedkommende ikke meget Haab . . . det var Kræft . . . og nu i Morges sov han blidt og stille hen.«

»Er Slagter Andersen død!«

Anne Marie rejste sig lidt op i Sengen og saae paa Præsten med store, runde Øjne.

»Ja, — det var saa kønt. Om ham kan det

med Sandhed siges, at hans Lidelser blev ham til Genfødelse. Før hans Sygdomstid saae jeg ham aldrig ved Herrens Bord, og jeg havde ogsaa længe svært nok ved at vække hans tungt indslumrede Syndsbevidsthed. Men paa det sidste gav han sit Hjerte helt til Gud. Imorges Klokken syv blev jeg kaldt til ham for at give ham det hellige Maaltid, og jeg kan sige, at jeg aldrig med større Fortrøstning har sagt til et Menneske: Dine Synder ere dig forladte. Faa Minutter efter sov han yndigt hen med Herrens Blod paa sine Læber.«

Anne Marie havde lukket Øjnene. Ethvert Dødsfald gjorde i denne Tid et saadant Indtryk paa hende, at hun kom til at ryste.

»Pastor Torm,« sagde hun. »Vil De bede sammen med mig?«

»Ja, kære Frue! Derfor er jeg jo kommen, ikke sandt?« — —

Majorinden havde imidlertid trukket sig tilbage og var gaaet ind i Dagligstuen. Her stod hun ved et af Vinduerne og trommede heftigt med Fingrene paa Karmen, mens det svære Bryst steg og sank med Stormgangsbølgerne i

hendes Sind. Døren til Sovekammeret stod paklem. Hun kunde høre Anne Marie bede Fadervor derinde. Og hun var paa Nippet til at briste i Graad af Sorg og Harm, da hun hørte Søsteren med forstærket Stemme udsige Ordene: »Og forlad os vor Skyld.«

VIII Det var paa Borgmesterens udtrykkelige Anmodning, at Pastor Torm dennegang var kommen. De to Herrer havde truffet hinanden paa Jubilarens Trappe, og Borgmesteren havde da sagt, at hans Kone følte sig uvel og vistnok vilde blive glad ved at se ham. Svigerindens mistrøstige Udtalelser om Anne Maries Tilstand havde gjort hans Sind uroligt. I og for sig overraskede de ham vel ikke; han troede selv, at det med stærke Skridt gik mod Døden, og han ønskede ikke heller andet. Men det var første Gang, han fik sit Haab bestyrket af andre end Doktoren, til hvis Ord han ingen Tillid havde.

Sit Lykønskningsbesøg gjorde han af samme Grund saa kort, som Forholdene og pligtskyldige Hensyn tillod det. Sammen med et særligt Byraadsudvalg, hvis Ordfører han var ved Overrækkelsen af Byens Gave, et Sølvkaffestel, drak han et Glas Vin med Jubilaren og hans Familje, hvorefter han undskyldte sig og trak sig tilbage.

Han havde nu heller ikke saa meget tilovers for Dagens fejrede Helt, omend han beredvilligt erkendte hans store Dygtighed og hans For-

tjenester af Byens Opkomst. Paa et Tidspunkt, da den afsides liggende lille Skipperby syntes viet til Undergang, var han — sytten Aar gammel — kommen herind fra Landet som den Muldjordskraft, der skulde blive dens Genskaber. Efter Sagnet havde han gjort sit Indtog i Byen med en Otteskilling i Lommen og derpaa tjent sig op fra Krambodsvend i et gammelt, halvfalleret Købmandshus, indtil han efter blot en halv Snes Aars Forløb endte som dettes Chef. Med den Blanding af Studens og Rævens Egenskaber, der under danske Forhold udgør det store Forretningstalent, havde han bragt Byens Handel paa Fode, havde forøget Skibsfarten, udvidet dens Opland og samtidig skabt sig selv en Formue paa henimod en Million. Og dog kunde man egenlig ikke sige, at han brovtede af sine Fortjenester. Han var en jævn, gemytlig, paa sin Vis endog en barnlig Mand med et aabent Hjerte og en gavmild Haand.

Ikke desmindre følte Borgmesteren altid nogen Forlegenhed, naar han — som i Dag — paa Grund af sin Stilling blev tvungen til at holde Lovtale over ham. Den brede, blonde, lysblaaøjede Mand med den stærke Stemme og det ravjyske Maal

virkede rent fysisk ubehageligt paa ham. Fin var han nu heller ikke, og omend han vist ikke havde begaaet nogen ligefrem Uredelighed, saa havde han dog som alle den Slags Folk hyppig bevæget sig meget nær den lovbevogtede Grænse mellem mit og dit. De Transaktioner f. Eks., hvorved han i sin Tid paa et Tidspunkt, da Sagerne syntes at skulle tage en for hans Principal gunstig Vending, havde tilegnet sig Handelshusets Styrelse, var indhyllede i et mystisk Mørke, som Borgmesteren trods indgaaende Undersøgelse ikke havde kunnet gennemtrænge.

Han var derfor ogsaa bange for, at hans Lykønskning idag var falden noget tør ud. Men heldigvis havde Realskolebestyreren taget Ordet efter ham og ikke sparet paa Taleblomster.

Han gik nu oppe paa den højtliggende Landevej, der førte i en Bue udenom Byen, og hvorfra der var en smuk og vid Udsigt over Fjorden og Engene. Dog var det ikke for Udsigtens Skyld, han i den senere Tid havde foretrukket denne Vej til sine Spasereture, men fordi han her var mere uforstyrret end i Byens lille Lystpark. Ikke heller var det alene paa Grund af det smukke Vejr, at han gik saa langsomt eller saa hyp-

pig standsede for at trække Vejret dybt og inderligt. Han følte denne Dag endnu mindre end ellers nogen Længsel efter at komme hjem. Den fremmede Svigerindes Nærværelse var ham særdeles pinlig paa Grund af de Minder, hun vakte.

Hun havde ved Frokostbordet underholdt ham med Erindringer om deres Møde paa Bryllupsrejsen, om Anne Maries Breve fra Forlovelsestiden og meget andet, hvorom han helst ikke vilde høre. Fortidens halvglemte Begivenheder var igen bleven ulideligt nærværende for ham. Dens Skuffelser og Sorger levede spøgelseagtigt op paany som Gigt i gamle Saar.

Han gik just her paa den samme Vej, ad hvilken han for femten Aar siden — en Foraarsdag omtrent som denne — var gaaet ud for at anholde om Anne Maries Haand. Hendes Forældre boede dengang i en gammel, forfalden Trævilla deroppe under Bakkehældet, hvor nu Byens Vandbeholder havde Plads. Det havde slet ikke været nogen let Gang for ham, og det var med en egen højtidelig Rørthed over sig selv, at han tænkte tilbage paa denne Dag. For det kunde vel nok gælde som Vidnesbyrd om hans Følelsers

Alvor og Oprigtighed, at han, den dengang saa selvbevidste Kriminalretsassessor, havde kunnet overvinde sig til at fremtræde som Supplikant hos en Mand, om hvem alle vidste, at han kun ved sine Klubvenners Hjælp var bleven reddet fra Embedsfortabelse og Vanære. For ham i hans daværende Stilling og med hans daværende Fremtidsudsigter havde det i det hele været en virkelig Opofrelse, ja noget af et Vovespil at knytte Forbindelse med en Familje, som Rygtet ogsaa af andre Grunde hyppigt havde haft travlt med, og hvis Anseelse ingenlunde var bleven forbedret derved, at den ældste Datter nylig havde giftet sig med en prøjsisk Officer.

Og dog havde han været meget lykkelig, da han hin Dag sad derude i den gammeldags, lyserøde Havestue med Anne Maries lille, urolige Haand i sin. Solen skinnede festligt ind i Stuen og slog Gnister af Sherryglassene, da Svigerfaderen udbragte deres Skaal.

Trods sine tredive Aar var han temmelig uerfaren i Elskov. I sin Ungdom, mens de fleste af hans Venner og Medstuderende lystigt tumlede sig i Selskabslivet og dansede sig en

ny Forelskelse til paa hvert Bal, gik han op i sit Studium, levede ganske i Arbejdet for sin Fremtid. Han havde ikke vidst, at der kunde gemmes en saadan Sødme i en Kvindes Kys. Anne Marie helt fortryllede ham med sine smaa, forlegne Kærtegn. Han lod sig fuldkommen besnære af hendes ømme, kvidrende Munterhed.

At han ikke var hendes første Kærlighed, ja at Anne Marie i al Uskyldighed havde haft forskellige Smaapassioner, det vidste han fra Bysnakken; men det anfægtede ham dengang ikke. Hvad der tilhørte Fortiden, skulde nu være glemt, og Anne Maries Væsen havde ogsaa forandret sig ikke saa lidt efter Forlovelsen; hun var bleven mere stille, mere behersket overfor Fremmede. Tilsyneladende havde det frugtet, hvad han en Dag hensynsfuldt havde ladet hende forstaa, at en ung og smuk Kvinde udsatte sig for Bagvadskelse ved at vise sig for indladende overfor Folk, og at det efter hans Mening ikke engang klædte hende at være for livlig og smilende; hun var netop allersmukkest, naar hendes Ansigt var i Ro; en vis Tilbageholdenhed misprydede overhovedet hver-

ken Kvinder eller Mænd; det gav Fornemhed, Holdning, Ynde.

Han forstod ikke nu, naar han tænkte tilbage derpaa, at han havde kunnet være saa forhaabningsfuld; og det var ham et nyt, retfærdiggørende Bevis paa hans egen Kærligheds Alvor, at han havde ladet sig saa ganske forblinde. For han havde dog hurtig indset, hvad for et — i moralsk Forstand — uordenligt og forsømt lille Menneske hun var. Hvad kunde det hjælpe, at hun efterhaanden lærte at lægge lidt Baand paa sig i sin Fremtræden, naar dog al hendes Tanke gik ud paa at vække Opmærksomhed og tage sig ud? Der var ikke gaaet mange Dage efter deres Forlovelse, før han begyndte at spore den nervøse Uro, der greb hende overalt, hvor der var Herrer tilstede. Endnu var hun ogsaa en Del optaget af sine forskellige Tilbedere der i Byen. Uden at hun vistnok selv anede det, drejede hendes Tale endogsaa til ham sig mest om, hvad en Provisor Andersen, en Fuldmægtig Jørgensen eller en Kommis Jensen ved den og den Lejlighed havde sagt og gjort, og hun røbede, hvor godt hun havde brugt sine Øjne overfor dem, ved at vide Besked ikke alene om de-

res Figur og deres Haars og Øjnes Farve, men ogsaa om Hænders og Fødders Form, ja om Enkeltheder i deres Paaklædning, hvilket hun altsammen paa sin overgivne Maade roste eller latterliggjorde.

Der var imidlertid noget saa troskyldigt i hendes Optagethed, at han aldrig havde nænnet at tale til hende derom. Han vilde heller ikke udsætte sig for, at hun antog ham for skinsyg. Desuden fandt han en Undskyldning for hende i hendes Ungdom og navnlig i den daarlige Paavirkning fra Hjemmet. Hendes Moder var en Flane, for hvem kun det Ydre havde Værd; det var sikkert hovedsagelig hendes Fornøjelses- og Pyntesyge, der var Skyld i, at Manden forgreb sig paa Embedskassen. Smuk som hun selv var, havde hun ligefrem opdraget sine Døtre til Forfængelighed. Anne Marie havde fortalt om, hvordan det var med en Fornemmelse af at være oppe til Eksamen, at hun og Søsteren under deres Opvækst havde fulgt Forældrene paa deres Spasereture gennem Byen. Bestandig lød Moderens Paamindelser: »Hold Hovedet lidt højere, Anne Marie!« Eller: »Stræk Vristen, Lise! Albuerne i Siden begge to!«

Saa var det, han havde besluttet at holde Bryllup endnu samme Sommer for saa hurtig som muligt at faa hende bort fra Hjemmets og de provinsielle Forholds Paavirkning. Men paa selve Bryllupsrejsen havde hans Tillidsfuldhed faaet nye Stød.

Majorindens Fortællinger ved Frokostbordet havde netop mindet ham om en saadan Episode. Det var knap fjorten Dage efter Brylluppet. De havde en Ugestid strejfet ene om oppe paa Bjergene, helt oppe i Skyregionerne, hvor Anne Marie efterhaanden ganske havde overvundet sin jomfruelige Blu og endog ret ubehersket givet sig sin stærke Hengivelsestrang i Vold. I Grunden var hun ganske uden Sans for Naturen. Hun kunde i det højeste nyde dens grovere Effekter, de milevide Udsigter, de afgrundsdybe, svimlende Kløfter, men saae paa Lys og Linjers fine Spil med samme Mangel paa Forstaaelse som en Vild. Naar hun alligevel havde været saa betaget af Rejsen og muntert udholdt endog meget anstrengende Bestigninger, var det, fordi Naturindtrykkene, som overhovedet alt, hvad hun oplevede, nærede det vakte Kønsliv i hende, omsatte sig i erotisk

Varme. Solskinsregn over en Bjergsø, en Susning gennem Skoven, Lyden af en skjult Kilde, ja endog Skuffelser og Rejseuheld blev for hende blot Anledninger til en fornyet Rus i elskovsfulde Kærtegn.

Han havde undertiden kunnet blive lidt betænkelig derved. Der var noget som en løssluppen Naturmagts Ubønhørlighed i denne spinkle, lille Kvindes Elskov. Det var som et Udbrud fra et glødende Dyb, naar hun klyngede sig til ham under en Ildregn af Kys. Men han var selv altfor betaget, følte sig altfor lykkelig ved hendes Ømhed og havde tillige dengang endnu for liden Erfaring til rigtig at forstaa en saadan Kvinde og frygte hende.

Samme Dag, som de var kommen ned til den menneskefyldte Hotelby for at træffe Søsteren, sad de om Eftermiddagen alle tre ude paa en Terrasse foran Hotellet, da en Herre kom hen og hilste paa Fru v. Rauch og paa dennes Opfordring tilsidst tog Plads hos dem. Det var en Mand af Løjtnantstypen med et ganske net men intetsigende Ydre, — en østerrigsk Landjunker. Anne Marie var paa eengang bleven en anden. Hun havde igen faaet det nervøst urolige og

paatagne Væsen, han saa godt kendte; og da den unge Mand straks begyndte at overøse hende med nærgaaende Artigheder, var det saa langt fra, at hun tilbageviste dem, at hun tværtimod ved sine Smil ligesom bød sig til for hans Kurmageri. Hun forstod saa meget Tysk, at hun nogenlunde kunde føre en Samtale paa Sproget; men forøvrigt gav hendes sproglige Ubehjælpsomhed blot den unge Fremmede Lejlighed til at vise sig yderligere elskværdig og sige hende Behageligheder. Saa fuldstændig glemte hun herunder hans Nærværelse, at hun — der indtil for et Øjeblik siden hemmeligt havde knuget hans Haand under Bordet og i fjorten Dage ikke sanset andet end ham — ikke engang gjorde noget Forsøg paa at drage ham med ind i Samtalen.

For at prøve hende rejste han sig op under det Paaskud, at han vilde gaa til Posthuset og høre efter Breve. Hun blev rolig siddende, sendte ham smilende et Nik og sagde, at hun vilde vente paa ham. Da han efter en halv Times Forløb kom tilbage, var den unge Mand lige gaaet. Han lod sig ikke mærke med noget, og Anne Marie havde tilsyneladende ikke selv

mindste Fornemmelse af at have gjort noget urigtigt. Ikke en Mine forraadte, om hun vidste, at hun havde vakt en Misstemning hos ham. Da de senere spaserede en Aftentur sammen i Maaneskin langsmed Søen, gik hun med Hovedet indsmigrende lænet til hans Skulder og var meget kærlighedsfuld. Den Aften fik han første Gang for Alvor Mistanke til hendes Redelighed.

Han havde ofte siden tænkt paa, at han allerede dengang burde have forudset, hvortil hendes Natur maatte føre hende, og ladet sig skille fra hende, forinden nogen større Ulykke var sket, og da navnlig, før de havde sat Børn i Verden. Men hun forstod igen at gøre ham tryg. Desuden haabede han stadig paa den Indflydelse, som de nye Omgivelser, hvori hun nu som hans Hustru vilde blive indført, skulde faa paa hende.

Det viste sig imidlertid, at denne Indflydelse blev helt anderledes, end han havde ventet. Med sin Ungdom og Skønhed vakte Anne Marie overalt en berettiget Opmærksomhed, og hun tog straks -- og med uforstilt Glæde — mod den floveste Kur, ja selv mod den efter hans Me-

ning upassende. Han kunde dog ikke faa sig til at tale med hende derom. Med sin endnu gode Tro til Naturbunden i hende lovede han sig selv at vise Taalmodighed, ligesom han foreholdt sin Moder ikke at være uretfærdig overfor hende.

Han havde forsaavidt ogsaa haft let ved at tilgive hende, som han ikke dengang havde nogen Grund til at tvivle om hendes Kærlighed. Hun kunde være helt rørende i sin Lykke og Taknemlighed for deres smukke Hjem, som han helt og holdent havde bekostet. Aldrig saa snart var han kommen indenfor Døren, før hun fløj ham om Halsen; og hun havde gerne kysset ham utallige Gange, endnu inden han fik Overtøjet af. I sin Henrykkelse over Livet søgte hun at gøre hver Dag til en Fest ogsaa for ham, pyntede sig og brugte al sin kvindelige Opfindsomhed for at være ham til Behag.

Alligevel fandt han tilsidst Anledning til at advare hende mod at være for indladende overfor Fremmede. Fuldkommen roligt, uden at vise nogen Uvilje, endmindre nogen Skinsyge, bad han hende om for sin egen Skyld at være lidt forsigtig. Han gentog, hvad han havde

sagt til hende i Forlovelsestiden, at det ikke engang klædte hende rigtig at være saa livlig. Trods sine smukke Tænder var hun allermest indtagende, naar hendes Ansigt var i Ro.

Hun hørte overbevist paa ham, og Samtalen endte med, at hun laa grædende og angerfuld ved hans Bryst.

Den næste Aften skulde de i stort Selskab. Anne Marie saae betagende ud med sin blottede Hals og de fuldkommen nøgne Arme, som han ikke uden nogen Vanskelighed havde vænnet sig til at se hende stille til Skue i Selskabslivet. Idet de skulde til at køre, lagde hun disse Arme om hans Hals, saae ham med et ærligt Blik ind i Øjnene og sagde:

»I Aften skal du ikke faa Grund til at bebrejde mig noget. Det lover jeg dig!«

Ikke desmindre var der knap gaaet en Time, før hun begyndte at vække Opsigt med sin Livlighed. Herrerne flokkedes omkring hende og smiskede af Tilfredshed. For at advare hende, og desuden for at vise Folk sin Tryghed, idet han havde mærket, at man begyndte at skotte lidt medlidende til ham, stillede han sig tilsidst hen mellem hendes Kavalerer og tog med et Smil

Del i Underholdningen. Alligevel forsøgte hun ikke i mindste Maade at lægge Baand paa sig. Selv da han gjorde sin Mine alvorlig for ligesom at give hende et Tegn, lod hun, som om hun ikke saae det. Der var noget af en Besættelse heri. Hun var som under Herredømmet af en Naturdrift, hun ikke kunde betvinge.

Da de sad i Vognen paa Hjemvejen, ventede han, at hun skulde tale. Men hun lod som ingenting, fortalte om Selskabets Damer og kritiserede Herrerne. Han forstod hende endnu dengang kun halvt. Er dette Forstillelse? — tænkte han. Eller er det Selvskuffelse? Eller findes der hos Kvinden Følelser og Sindstilstande, som Mænd ikke fatter og for hvilke de ikke har noget Navn?

Hun var Aar for Aar bleven ham mere af et Mysterium. Jo længere de levede med hinanden, og jo fortroligere deres Samliv paa en vis Maade blev, des mere syntes hun ham en Fremmed. Bedst som han troede endelig at kende hende helt, kunde et Ord af hende, en tilfældig Bemærkning eller blot et Øjebliks Tankefuldhed afsløre skjulte Følelser, aabenbare fremmede Sider af hendes Væsen, som derefter blev borte i nyt

Mørke, ny Skjulthed. Hendes Sind mindede om visse hede Kilder, hvis sydende Vande i det ene Øjeblik bobler uskyldigt over Jordoverfladen og i det næste kaster sig med pragtfuld Regnbueglans højt mod Himlen for lige saa pludselig igen at synke og forsvinde dybt i Jorden, gemme sig i Afgrunde, hvis Bund Ingen lodder.

Han huskede, at der engang, mens de sad ved Middagsbordet, kom et Brev til hende fra en af hendes jyske Slægtninge med Meddelelse om en Fætters Død ovre i Amerika. De havde allerede været gift i flere Aar, og Anne Marie havde ganske frimodigt fortalt om denne Fætter, hvorledes han i hendes første Ungdom var kommen i hendes Forældres Hus, og at de dengang havde været lidt forelskede i hinanden. Han blev derfor højst forbavset ved at se det stærke Indtryk, Dødsbudskabet gjorde paa hende — ikke netop straks, men lidt efter lidt. Hun blev tilsidst helt bleg, og han kunde se, hvordan hun maatte tvinge sig til at lade, som om hun spiste. Da han ud paa Aftenen uventet traadte fra sit eget Værelse ind i Dagligstuen, saae han, at hun hurtig skjulte noget under en Avis. Da han for-

langte at faa det at se, vægrede hun sig og blev endog lidt heftig. Saa tog han det selv.

Det viste sig at være nogle Smaaerindringer om Fætteren, nogle visne Blomsterbuketter, et Par Balsløjfer med paaskrevne Datoer, et Gækkevers og lignende Ting, som hun havde haft gemt i en eller anden aflaaset Skuffe i sit Chatol. Han skammede hende ud for hendes Barnagtighed men mest, fordi hun havde villet skjule den for ham. Og paany gentog sig nu den gamle Scene. Efter et svagt Forsøg paa Selvforsvar hørte hun angergivent paa ham, kastede sig tilsidst grædende om hans Hals, — og forblev den samme som før.

Og dog følte han sig endnu dengang ofte meget lykkelig. Anne Maries Hengivenhed og Ømhed havde i en vis Forstand aldrig været større end netop i disse Aar efter Børnenes Fødsel. Skønt han var saa meget ældre end hun og paa Veje til at blive graasprængt, viede hun stadig selve hans Person noget af en ydmyg Dyrkelse. Selv var han i hine Aar maaske mere betaget af hende end nogensinde. Barnefødslerne havde modnet hende som Kvinde, havde gjort hende fyldigere og hvidere i Huden. Med Undseelse havde han

siden maattet tænke paa, til hvilke Nedværdigelser hans Lidenskab ofte havde forledt ham.

Helt og udelt ejede han hende alligevel aldrig. Selv i Hengivelsens Øjeblikke var han ikke altid sikker paa Arten af hendes Følelser. Der var Tider, da han endog havde Fornemmelsen af at være en blot og bar Stedfortræder. Langsomt aabnedes hans Øjne endelig helt.

En Aften, da de kom fra Selskab og han selv var træt og adspredt, klyngede hun sig til ham i et ubegrundet Ømhedsanfald, der gjorde ham mistænksom. Ved i Tankerne at gennemgaa Aftenens Begivenheder faldt det ham ind, at han et Par Gange havde set hende sammen med en af hans Kolleger, Assessor Lunding, en smuk, yngre Mand og et behændigt Underholdningstalent. De havde i den senere Tid oftere truffet ham i Selskabslivet og havde ogsaa en enkelt Gang set ham i deres eget Hjem ved deres aarlige Juristmiddag.

Han fandt nu Anledning til at fortælle hende, hvad der blev sagt om denne Mands tvivlsomme Karakter, saadan som den særlig kom frem i hans Forhold til Kvinder. Hun blev noget al-

vorlig ved hans Ord og takkede ham for, hvad han havde sagt.

»Jeg havde forresten en Anelse derom,« sagde hun. »Han havde en Maade at se paa mig, som jeg ikke kunde lide.«

Et Par Uger efter hændte det, at han under en vigtig Retssag i nogle Dage ikke kunde naa hjem og spise Frokost. Fra Vinduet i den Restavration skraas overfor Industriforeningen, hvor han under saadanne Forhold plejede at spise, saae han nu Anne Marie komme gaaende ovre paa den anden Side af Gaden med sin Musikrulle i Muffen. Det undrede ham, fordi det var mindst en halv Time før Tiden for hendes Sangundervisning, og endda syntes hun at have Hast. Desuden lagde han Mærke til, at hun havde sin nye Hat paa, skønt det var mørkt i Vejret og truede med Regn.

Han kaldte paa Opvarteren for at betale, og en Tid fulgte han hende derpaa i nogen Afstand, idet han skjulte sig i Menneskemylret paa den anden Side af Gaden. I Frederiksberggade kastede hun Blikket op paa et Ur i et Butiksvindu og sagtnede derefter sin Gang. Et Øjeblik efter dukkede Lundings høje, lyse Skikkelse op for-

ude paa det samme Fortov. Han hilste hende med smilende Ansigt, og skønt hun igen havde givet sig Udseende af at have travlt, standsede han hende. I et Par Minutter stod de i ivrig Passiar, Anne Marie med stærkt røde Kinder, dog stadig i et Par Alens Afstand fra ham, paa Springet til at haste videre.

I det samme var der dukket en Erindring op for ham. Anne Marie havde for en Tid siden ved Middagsbordet fortalt ham, at hun havde mødt Lunding paa Gaden, og hun havde ved samme Lejlighed — med en Underfundighed, han først nu forstod — udtalt sin Forundring over, at Lunding kunde komme saa tidlig fra Retten. I sin Godtroenhed havde han da forklaret hende, at Lunding for Øjeblikket varetog den offenlige Ret, der hævedes paa et fastsat, tidligt Klokkeslet.

Trods alt dette bestemte han sig til foreløbig ikke at gøre noget ud af Sagen. Han kunde ikke faa sig selv til at tale om den. Desuden vidste han, at Lunding netop havde søgt Orlov for at foretage en Udenlandsrejse. Han vilde da se Tiden an.

En Aften nogle Uger efter sad de i Teatret

i en Balkonloge, hvorfra de havde fri Udsigt over hele det fyldte Gulv. Under første Akt mærkede han, at Anne Marie sad saa urolig og flere Gange rettede sin Kikkert mod en af Yderpladserne i den mørke Del af Parkettet, og da han i Smug saae derhen, opdagede han Lunding, der sad fremoverbøjet og underholdt sig med en Dame paa Pladsen foran ham, en vis Fru Ellingsen, om hvem det senere blev bekendt, at hun havde truffet ham paa hans Rejse og allerede her indladt sig i et Forhold til ham.

I Mellemakten, hvor Anne Marie var meget tavs, spurgte han hende, om hun saae nogen Bekendte mellem Publikum, hvortil hun paa den naturligste Maade svarede Nej. Men da Tæppet igen var gaaet op — og iøvrigt hele Resten af Aftenen — vendte hun idelig og med stigende Nervøsitet Kikkerten mod det hviskende Par dernede i Parkettet, der under Forestillingen benyttede sig af Mørket paa Tilskuerpladsen til en fortrolig Tilnærmelse.

Paa Hjemvejen sagde han henkastet:

»Assessor Lunding var i Teatret i Aften. Du veed, han har været bortrejst. Saae du ham ikke?«

Hun tøvede et Øjeblik.

»Nej. Hvor sad han?« spurgte hun saa, som om hun havde tænkt paa andre Ting.

Det var første Gang, han greb hende i vitterlig Usandhed; men han kunde stadig ikke faa sig til at sige noget. Han havde Medlidenhed med hende. Han mente at kunne se, at hun dennegang selv led under sin Mangel paa Oprigtighed, og han forstod jo ogsaa godt, at naar hun løj, var det delvis, fordi hun frygtede for at miste hans Tillid og Hengivenhed ved at sige Sandheden.

Ikke længe efter var det, at Borgmesterembedet her i Byen blev ledigt ved Dødsfald, og han saae heri noget af et Vink fraoven. Han havde ikke længer nogen Tro paa at kunne indvirke paa Anne Maries Natur ved Overtalelse. Ogsaa et Forsøg med Religionen havde endnu dengang vist sig ganske frugtesløst. Den var for hende blot bleven en Forlystelse mere. Hun gik nok regelmæssigt i Kirke og til Alters men var, naar hun kom hjem, altid mere optaget af Præsten end af Prækenen, mere af Menigheden end af Salmesangen.

Nu tænkte han sig, at en Tilbageplantning i

den hjemlige Jordbund med de forholdsvis uskyldige Barndomsminder, ligesom i det hele en lille Provinsbys rolige, ensformige Liv vilde kunne hjælpe hende til at samle sit Sind og gøre en Ende paa hendes Tankers og Følelsers Forvildelser. I Haab om at kunne redde de sidste, fattige Stumper af deres Kærlighedslykke havde han bragt dette tunge Offer.

Saa ganske forgæves!

IX Borgmesteren havde taget Plads paa en Bænk, der stod under en Løn udenfor Kirkegaardsmuren ved den sydlige Nedkørsel til Byen. Han sad med Hænderne paa sin Stokkeknap, og hans Blik hvilede tungt ude over Fjorden og de brede Enge. Og dog saae han ingenting. Hans Tanker kunde ikke slippe Fortiden. Det ene bitre Minde drog det andet frem. Desuden kunde han nu og da gribes af en Trang til ret at fordybe sig i sin Ulykke. Navnlig hver Gang det syntes at glide mod en Afgørelse med Anne Maries Sygdom, blev det ham en Fornødenhed paany at gøre sit ægteskabelige Fallitbo samvittighedsfuldt op.

Men nu peb Kirkegaardslaagen ved Siden af ham, og en sørgeklædt Mand med bøjet Holdning viste sig paa Vejen. Det var Bogholderen i Sparekassen, en midaldrende Mand, der for et Par Maaneder siden havde mistet sin Kone og endnu hver Dag efter Kontortid gik herud til hendes Grav.

Han hilste ærbødigt med sin floromvundne, høje Hat og standsede.

»Sidder Borgmesteren der! Ja, her er en dejlig Udsigt.«

»En prægtig Udsigt ja. Og et usædvanligt Vejr idag.«

»Ja, og en stor Dag for Byen, Hr. Borgmester. Det er ogsaa saa smukt med de mange Flag. Kanske det undrer Dem at træffe mig her paa denne Tid, mens alle andre Folk er ude og se paa Stadsen. Men jeg har ingen Lyst. For mig er Livet forbi. Jeg har mit Hjem ved Graven derinde.«

»Jeg veed, De har lidt et stort Tab, Hr. Jensen. Maaske ikke netop det allerstørste, en Mand kan friste . . . men alligevel, det forvindes ikke let. Jeg forstaar det godt.«

»Det forvindes aldrig, Hr. Borgmester!«

»Aa nej, det tror jeg ogsaa. Men det gælder om at kue sin Sorg, Hr. Jensen. Fortaber man sig i den, vokser den En let over Hovedet.«

»Ok, Hr. Borgmester! For mig er dog alt forbi! Min Kone og jeg var saa usigelig lykkelige med hinanden. I tyve Aar levede vi Side om Side, og jeg kan godt sige, at vi har været alt for hinanden. Børn undte Vorherre os ikke; men alligevel passede vi saa ualmindelig godt sammen. Vi havde de samme Interesser, den samme Smag i alle Ting, tilsidst ogsaa de samme

Vaner, kan man sige. Naar jeg nu kommer hjem, saa er det til Tomheden, Hr. Borgmester. Der er bare min Kones Kanariefugl, som jeg kan snakke med; og naar jeg tænder Lampen og sætter mig hen med en Bog, saa er det kuns for mig selv, jeg læser, og det føler jeg ingen Glæde ved.«

Enkemandens Sorg gjorde et dybt Indtryk paa Borgmesteren; den lod ham føle hele sin egen haabløse Fattigdom. Fra Bogholderens Øjne, der var ophovnede og betændte af to Maaneders Graad, trillede store Taarer ned i hans graanende Kindskæg.

»Gaar De dog ikke for meget alene, Hr. Jensen? De skulde vist forsøge at adsprede Dem lidt. Saae De nu heller ikke Haandværkertoget i Middags?«

»Jo, det gjorde jeg. Sparekassen lukkede jo i Dagens Anledning Klokken tolv. Jeg fandt saamænd en rigtig udmærket Plads udfor Smedestræde . . . oppe paa Feldbereder Hansens høje Trappe, De veed. Det var et mageløs festligt Syn. Synes Borgmesteren ikke?«

»Jo, det var pænt . . . særdeles pænt.«

»Og en stor Mand, vi fejrer i Dag! En Velgører mod Byen!«

»Javist! Javist!«

»Borgmesteren skal naturligvis ogsaa med til Festen i Aften.«

»Nej, det skal jeg dog ikke. Min Kone ligger syg.«

»Ja ja, jeg staar og snakker hen i Taaget. Man glemmer helt sig selv. — Hvordan har Fru Borgmesterinden det?«

»Det er ved det samme. Men med Forsynets Hjælp bliver det snart helt godt.«

»Gud ske Lov! Det er dejligt at høre. For naar man selv er Enkemand og veed, hvad det vil sige at miste det kæreste, saa —.«

»Hvem styrer nu Deres Hus, Hr. Jensen?« spurgte Borgmesteren afledende. »De kan dog ikke være uden Hjælp.«

»Jo, foreløbig er jeg ene, ganske ene. Naar jeg kommer hjem, er det til Tomheden, Hr. Borgmester. Men et Menneske skal man jo have i Huset, og nu har jeg fæstet en Husholderske til Maj. Det er Jomfru Broager, som Borgmesteren maaske kender.«

»Naa ja, er det ikke hende, der engang var Husjomfru paa Krogstrup?«

»Jo.«

»Og som siden har gaaet ud og koge for Folk her i Byen?«

»Ja, det er hende. Borgmesteren har da ikke hørt noget ufordelagtigt om hende?«

»Nej, tværtimod. Hendes Kogekunst er jo endda berømt. De har sikkert der gjort et godt Valg.«

»Det tror jeg i Grunden ogsaa selv. Jeg har rigtignok hørt, at hendes Helbred ikke skal være rigtig stærkt, og det har jo ængstet mig lidt. Men hun ser da sund og frisk ud.«

»Ja, saavidt jeg erindrer hende, er hun endogsaa et ualmindelig stort og kraftigt Fruentimmer.«

»Det er hun. Meget anselig af Skikkelse.«

Borgmesteren studsede lidt ved Tonen. Han saae nærmere paa ham. Jo, ganske rigtig! Paa Bunden af de graadopsvulmede, endnu taarevaade Øjne fangede han et lille lystent Glimt.

»Hvor længe er det nu, siden Deres Kone døde, Hr. Jensen?«

»Det er paa Fredag netop to Maaneder. To lange, frygtelige Maaneder.«

»De skal se, Tiden vil nok gaa bedre for Dem, naar De først faar Jomfru Broager i Huset. Saalænge vi selv lever, udøver Livet sin Magt over os.«

»Hvorledes mener Borgmesteren?«

»Aa, jeg mener blot, at De maa ikke være for mistrøstig. Livet er gavmildt. Der er maaske endnu forbeholdt Dem megen Glæde.«

Enkemanden saae stadig uforstaaende og dog lidt sky hen paa ham.

Men Borgmesteren tav. Hans Fattigdomsfølelse var med eet strøget af ham. Han forstod nu, at Manden midt i sin oprigtige Sorg over Konen allerede i Tankerne havde prøvet og nydt den andens Fortrin. Inden et Aar var gaaet, vilde de to holde Bryllup, og den lille Mand vilde være den lykkeligste Brudgom under Solen.

Bogholderen løftede igen paa sin floromhyllede Hat og tog ærbødigt Afsked.

Borgmesteren saae foragtfuldt efter ham. Lidt senere rejste han sig og gik hjem.

X Da Borgmesteren kom hjem, var det bleven næsten mørkt. Anne Marie modtog ham med Bebrejdelser, fordi han var gaaet uden at sige hende Farvel. Hun syntes i det hele en Del nervøst ophidset. Hun sagde det ogsaa selv, at hun var meget medtaget. Skønt hun efter Præstens Bortgang igen havde sovet en Timestid, følte hun sig urolig, kraftesløs og usigelig træt.

Majorinden sad i Kurvestolen ved Siden af Sengen. Borgmesteren stod ved den anden Side og hørte tavs paa hendes Klage. Et graaligt Tusmørke fyldte Stuen. Kun henne paa Gulvet foran Kakkelovnen lyste det af en nytændt Brændeild.

Jomfru Mogensen kom ind og meldte, at der var rettet an.

Da Majorinden og Borgmesteren var kommen tilbords, begyndte den første straks og med Heftighed at tale om Søsterens Tilstand. Hun sagde, at Anne Maries Nedtrykthed og Mangel paa Modstandskraft sikkert ikke udelukkende skyldtes hendes legemlige Lidelser, og hun spurgte tilsidst — og ret udfordrende — om ikke f. Eks. Savnet af Datteren kunde tænkes at have en uheldig Indflydelse paa Sygdommens Forløb.

Borgmesteren undveg Svaret med nogle almindelige Talemaader. Hvorefter han gav sig til at udspørge Svigerinden om de sociale og politiske Forhold i Tyskland, og om hun stadig følte sig tilfreds i sit nye Fædreland.

Hertil svarede Majorinden, at de store Samfund i hvert Fald besad den Fordel fremfor de smaa, at man der ikke absolut vilde klippe hinanden til efter gængse Mønstre men tilstod sine Medmennesker Ret til at udfolde sig efter deres Natur.

»Og den Forret har De virkelig følt som et Gode?«

»Ja, ubetinget.«

»Jeg maa sige, det undrer mig en Smule.«

»Hvorfor?« spurgte Majorinden og blev lidt rød.

»Aa —. Men muligvis misforstaar jeg Dem. Hvilke Forhold tænker De særlig paa?«

»Paa alle Forhold. Men sikkert nok er især Ægteskabet en saadan Prokrustesseng, hvori mange af de smaa Samfunds bedste Kvinder forbløder.«

Borgmesterens mørkladne Ansigt var ligesom bleven længere. Der var kommet noget stivnet

over hans Træk. Han var begyndt at forstaa, hvad der laa under.

»Det er mig jo ikke ubekendt,« sagde han og bød hende mere Steg, »hvorledes man i det moderne Evropa ser paa Ægteskabet og dets Forpligtelser. Jeg maa dog tilstaa, at en saadan Frigørelse for alle Baand, som man der tilsigter, ikke har min Sympati. Og jeg troede — ærlig talt, kære Svigerinde — at den heller ikke kunde have Deres.«

»Jeg foretrækker den ikke desto mindre for den Art ægteskabelig Trofasthed, der lægger sig omkring Halsen paa sit Offer som en Strikke.«

»Desuden,« — fortsatte Borgmesteren, som om han ikke havde hørt dette sidste — »jeg forstaar ikke, hvorfor De kun nævner Kvinderne som Ofre for Ægteskabets Tvang. Havde De taget Mændene med, vilde jeg have forstaaet Dem bedre. Ægteskabet er langtfra nogen ideel Institution; det skal jeg gerne indrømme Dem. I min dobbelte Egenskab af Politimand og Dommer har jeg altfor ofte Lejlighed til at se det bekræftet. Naturen har jo desværre skabt Kvinden og Manden saa forskellige, at der skal megen Kultur eller — om De vil tillade mig Ordet

— megen Selvfornægtelse til paa begge Sider for at gøre et Samliv fuldt tilfredsstillende.«

»Aa, var det ikke andet! Det er jo netop Forskelligartetheden, der fremkalder Tiltrækningen. Det er vor instinktmæssige Trang til at supplere os, der giver sig Udtryk i vor Lidenskab. Og jo større Gnidningsmodstanden er, des mere Varme!«

Jomfru Mogensen kom i det samme ind fra Anretterværelset med Desserten, og Borgmesteren søgte at lede Samtalen ind i et andet Spor. Men Majorinden holdt kampmodigt fast ved Emnet og tvang ham til at udtale sig.

Han sagde da, at for Lidenskaben, som hun havde nævnet, havde han den største Ærefrygt. Uden iøvrigt paa nogen Maade at dele hendes Begejstring for det naturlige Menneske vilde han indrømme, at særlig den erotiske Passion var en stor og hellig Magt, overfor hvilken man kun havde at resignere. Men efter hans Erfaring var det langt sjeldnere denne ophøjede Følelse, der fremkaldte de ægteskabelige Miserer, end Letsindets mange smaa Troløsheder, Forfængelighedens og Behagelystens uafladelige Smaabedrag. Og det maatte vistnok

siges, at det netop var Kvinderne, der i saa Henseende frembød de fleste Angrebspunkter.

Majorinden lo ubehersket.

Havde Mændene maaske ikke ogsaa deres Forfængelighed? Gjorde selv de bedste af dem sig ikke ofte baade latterlige og foragtelige i deres Jagt efter at opnaa Udmærkelser og Indflydelse? Og spurgte de deres Koner eller Kærester om Forlov? Det var i Almindelighed endog en meget ringe Del af en Mand, der levnedes den Kvinde, som elskede ham. Naar han ikke desto mindre forlangte at besidde hende helt og udelt, at eje og beherske hende indtil hendes tilfældigste Tanker, hendes flygtigste Drømmerier, saa var dette en Anmasselse, et oprørende Barbari, lige saa raat og umenneskeligt som Middelalderens Fruerbure og Kyskhedsbælter. Den eneste Undskyldning for saadanne Mænd var, at de i deres Lunkenhed ikke havde nogen Anelse om det Væld af Ømhed, en Kvinde kunde besidde, — langt større, end baade Manden selv og en stor Flok Børn var i Stand til at tage imod. Hun vilde ganske simpelt kvæles eller sprænges, dersom hun ikke i hvert Fald ad Fantasiens Vej bortskænkede af sin Overflod.

Borgmesteren svarede med et tomt Smil, der blottede hele hans store, velbevarede Tandrække:

»Den Opfattelse af Deres Køn, De her udvikler, synes mig paa mislig Maade at føre ud i det absurde. Efter den Anskuelse maa Skøgen være den ideale Kvinde. Hvad hun nok forøvrigt virkelig er paa Veje til at blive, i det mindste indenfor Literaturen.«

Majorinden kastede sin Serviet hen ad Bordet.

»Aa, denne Præstemoral herhjemme — hvor jeg kender den!«

Borgmesteren saae hurtigt op paa hende og blev tavs.

»Velbekomme!« sagde han kort efter og rejste sig med et knebent tilmaalt Buk.

Majorinden blev siddende.

Hun fortrød ikke sin Udæskning. Ikke alene var hun bleven fuldkommen sikker paa, at Søsteren ikke havde noget alvorligt at bebrejde sig; men hun følte sig desuden overbevist om, at Anne Maries Afkræftelse ikke — som Doktoren havde ment — udelukkende skyldtes hendes Nyrer, der jo altid havde været svage, men

at hun var det ulykkelige Offer for en vanvittigt skinsyg Mands Hævngerrighed.

Jomfru Mogensen var gaaet bort straks efter at have budt Desserten om. Hun var bleven krænket, fordi Borgmesteren og Majorinden paa Grund af hendes Nærværelse havde givet sig til at tale Tysk.

Ude i Køkkenet gav hun sig Luft overfor Pigen.

»De ligefrem sat og skændtes. Hun, Tyskeren, kastede sig tilbage i Stolen paa en rigtig simpel Maade, og Borgmesteren saae ud i sit Ansigt, som naar han har sit Hjerteonde, helt askegraa. Jeg kunde se, hvordan hans Hænder formelig rystede, da han tog af Omeletten. Jeg har ikke set ham saa ophidset siden den Dag, da Ingrid havde tigget Æbler af Kæmnerens den store Dreng.«

XI Borgmesteren var gaaet ind paa sit eget Værelse, som laa for sig selv ved Siden af Forstuen. Der brændte en Lampe paa Skrivebordet mellem Vinduerne; men Størstedelen af Værelset laa i Halvmørke.

Det var et stort, langagtigt, solidt udstyret Rum, som dannede Forbindelsen mellem Familjelejligheden og Kontorlokalerne.

Han gik op og ned ad Gulvet paa det bløde Tæppe, som dæmpede Lyden af hans Skridt. Hans Skygge gled frem og tilbage over Reolerne og den høje, hvide Porcellænsovn paa den indre Længdevæg.

Anne Marie havde altsaa gjort Søsteren til sin Fortrolige og beklaget sig over ham. Naturligvis; det var, hvad han burde have forudset. Saa lidt forstod hun endnu sig selv! Og hvad havde hun saa fortalt? Og hvormeget havde hun fortiet?

Et gammelt Ur henne i Krogen slog Syv. Han standsede foran Skrivebordet, hvor Forhørsakter, Sagførerindlæg, Dødsboregnskaber og ubesvarede Embedsskrivelser i den sidste Tid havde hobet sig op, saa han skammede sig over det.

Der var næsten intet, der pinte og ydmygede ham mere end dette, at han, som engang havde været punktlig indtil Pertentlighed, var bleven efterladende, ja skødesløs. Han kunde næsten ikke længer samle sig til sit Arbejde. Saasnart han blev alene, gik Tankerne deres egne Veje. Han havde endog lidt den Tort, at to af hans Domme i det sidste Aar var bleven underkendte af de overordnede Retter.

Ned over Byen lød Kirkeurets søvnige Timeslag.

Han blev staaende i Tanker med Haanden paa Stoleryggen og Blikket heftet paa Lampekuplen. Han mindedes en Aften for halvtredje Aar siden, da Anne Marie havde siddet her ved hans Bord og hjulpet ham med at skrive Dommen i den store Brandstiftelsessag. Selv havde han gaaet op og ned ad Gulvet og dikteret.

Det var omtrent to Aar efter, at de var kommen her til Byen. Han kunde huske, at Anne Marie endnu gik sørgeklædt efter lille Kajs Død.

Det store Haab, hvormed han var kommen hertil, syntes endnu dengang at skulle opfyldes. Og Drengens Sygdom og Død havde jo gjort sit til igen at føre dem sammen. Den fælles Sorg,

det fælles Savn, den fælles Fortrøstning til et Gensyn havde en Tid knyttet dem meget inderligt til hinanden, og Bevidstheden om, hvor dyrekøbt Forsoningen dennegang havde været, satte for dem begge et Hellighedspræg paa deres Genforening.

I Grunden havde han vel aldrig følt sig lykkeligere end disse første Aar i denne lille døde By, hvor han udenfor sit eget Hjem befandt sig som i et fremmed Land, hvis Sprog han akkurat forstod. Anne Marie havde ligesom gennemgaaet en Lutringsprøve. Sorgen havde givet hende et saa smukt Udtryk. Hun sagde det ogsaa selv, at nu, da hun havde lært Livets Alvor at kende, forstod hun først ret dets Værd. Ogsaa selve Sørgedragten bidrog til at give hendes mørkblonde Skikkelse en ny og fin Ynde.

De var dengang altid sammen, fulgtes daglig ud til Kirkegaarden, unddrog sig al Selskabelighed og levede helt for hinanden. Sit Hus havde Anne Marie jo altid passet mønsterværdigt. I disse Aar gik hun fuldkommen op i sine Pligter som Hustru og Moder.

Om Aftenen, naar Ingrid var bragt tilsengs, satte hun sig gerne herind til ham med sit

Haandarbejde, fordi Ensomheden inde i Dagligstuen skræmmede hende. Hendes Nærværelse forstyrrede ham heller ikke; tværtimod, han følte det netop hyggeligt at have hende siddende derhenne i Sofaen, og han arbejdede aldrig lettere, end naar han hørte Lyden af hendes Naals ensformige Prikken, eller hun puslede om i Stuen for at bringe Orden i hans Bøger eller se til Kakkelovnen.

Engang, da han havde beskadiget sin højre Haand, tilbød hun straks at være hans Sekretær. I de Dage forsømte hun endog sit Hus for helt at kunne opofre sig for ham. Han havde netop faaet det vidtløftige Materiale til den store Brandstiftelsesaffære samlet og var utaalmodig efter at faa Sagen ekspederet og Dommen skrevet. De maatte tilsidst tage Natten til Hjælp for at blive færdige, og i sin Optagethed tænkte han ikke paa, at Anne Marie kunde være overanstrengt. Selv sagde hun ingenting; men pludselig faldt Pennen hende ud af Haanden, og hun besvimede. Bagefter var hun helt utrøstelig, gemte sig skamfuld ind til ham og gjorde Undskyldninger.

Han var under alt dette bleven saa tillids-

fuld, at han end ikke længer troede paa Muligheden af et Bedrag. Allermindst tænkte han paa nogen Fare i Forholdet til Doktor Bjerring. Anne Marie havde ofte talt om sit Ubehag ved dennes Person og havde i sin Tid trods hans meget omtalte Dygtighed været ked af at faa ham til Huslæge. Først en Dag, da han ved sin Hjemkomst fra Retten fandt Doktoren der paa Visit og saae, at der mod Sædvane var dækket op med Konfekt og Vin, begyndte han at ane Uraad.

Han var herefter ikke længe om at konstatere Anne Maries Optagethed af den lille vanføre Mand og hans Skæbne. Han lagde Mærke til, hvor ofte hun talte — ikke om ham selv, men om hans Patienter, om Folk, han med Held havde kureret, og om, hvad man i Byen fortalte om ham baade af ondt og godt. Han gjorde et Par Gange den Iagttagelse, at hun blev tankefuld ved at høre hans Navn; og naar der nærmede sig en Vogn ude paa Gaden, kunde han, skjult bag sin Avis, læse i det spændte Ansigtsudtryk, hvormed hun vendte sig mod Vinduet, at hun tænkte paa, om det skulde være ham, der kom kørende forbi i sin Doktorstol.

Det var i Anledning af lille Kajs Sygdom, at Doktor Bjerring første Gang var kommen i deres Hjem. Han kom der paa den Tid daglig, traf hyppig Anne Marie alene, og her — over selve Barnets Dødsseng — var Spiren bleven lagt til dette nye Forræderi.

Rimeligvis var hun dog først senere bleven sig sine Følelser bevidst. Men da Sørgeaaret var omme og de igen begyndte at tage Del i Byens Selskabelighed, havde det i hvert Fald ikke længer været svært for ham at følge, hvorledes Forholdet udviklede sig ganske i Overensstemmelse med de tidligere, hvorledes hun blev modstandsløs overfor hans floveste Smiger, henryktes af hans fadeste Snak og i Fantasien stadig mere ubunden gav sig hen til sit Sværmeri. Samtidig forstak hun sig igen for ham og for sig selv i et Urede af Smaafortielser og Sandhedsfordrejelser, indtil hun tilsidst virkelig ikke vidste Forskel paa ret og vrangt.

Som saa ofte før havde han ogsaa dengang tænkt paa at lade sig skille fra hende, men han opgav det, ikke for Skandalens Skyld — Folks Mening om ham var bleven ham ret ligegyl-

dig nu — men af Hensyn til Ingrid, hvem han efter Loven ikke vilde kunne tage fra hende, og som i hendes Hænder vilde være viet til Undergang. Hvad skulde desuden en Skilsmisse hjælpe ham? Hans Liv var dog uopretteligt ødelagt. Fremtid som Fortid var forgiftet for ham. Hvert godt Minde var bleven besudlet. Selv for Erindringen om sin Moder maatte han blues. Her var kun eet, der kunde sone Brøden og mildne Smerten og maaske tilsidst bringe Glemsel — Døden.

XII Borgmesteren havde endelig faaet sig anbragt i sin Skrivebordsstol og taget fat paa Aftenens Post, som et Bud havde stukket ind ad Kontordøren. Mellem forskellige Embedsskrivelser i store, blaa og gule Omslag greb han straks et lille Brev med barnlig Udskrift; det var fra Datteren. Hun skrev:

»Kære Fader! Mange Tak, fordi jeg maa komme hjem paa Lørdag i Anledning af Tante Lises Besøg. Jeg vilde nu gerne spørge, om jeg ikke allerede maa komme Fredag. Vi har kun Regning, Geografi og Haandarbejde, saa det gør ikke saa meget. Frøken Andersen har givet mig Lov, dersom jeg maa for dig. Hils søde Mo'er tusinde Gange. Jeg glæder mig forfærdelig.

Din hengivne

Ingrid.«

Borgmesteren trak Vejret misbilligende gennem Næsen. Han fortrød, at han overhovedet havde tilladt hende at komme hjem. Bekendtskabet med denne Tante maatte hun aabenbart helst undvære. Om nogen yderligere Pligtforsømmelse kunde der i hvert Fald slet ikke være Tale.

Han havde taget Brevpapir frem for straks at svare hende, da Jomfru Mogensen kom styrtende ind, aldeles hvid i Ansigtet. Det gamle Anstandsmenneske var saa rystet, at hun endog havde glemt at banke paa.

Hun bad ham komme øjeblikkelig. Fruen var pludselig bleven meget syg. Hun var vist ved at dø.

Borgmesteren blev i første Øjeblik selv alvorlig forskrækket. Men paa Vejen ind til Sygeværelset kom han til at tænke paa, at Anne Marie en Aften for nogen Tid siden paa lignende Maade havde opskræmt dem alle, og det uden anden paaviselig Grund end den at faa Doktoren hentet. Hun havde sagtens vidst, at Dr. Bjerring var i Middagsselskab sammen med en vis Fru Grabe, der var Gæst hos Toldforvalterens, og af hvem han efter Folks Sigende skulde være en Del optaget. Denne Dame var, saavidt han vidste, endnu her i Byen og deltog rimeligvis i Øjeblikket ligesom Dr. Bjerring i Festen hos Jørgen Ovesen; og han formodede, at det var Tanken herom, der igen havde gjort Anne Marie urolig.

Men da han kom ind i Soveværelset, saae han straks, at der var Nød paafærde.

Anne Marie laa med aabne, blinde Øjne og rallede — stivnet i en Kvælningskrampe. Søsteren stod bøjet over hende og holdt paa hendes dirrende Arme. Hele Sengen rystede.

»Er der gaaet Bud efter Doktoren?« spurgte han Jomfru Mogensen, der aldeles fortumlet havde anbragt sig midt paa Gulvet med foldede Hænder.

»Ja, Jens Kristian er løbet.«

»Jomfru! Ræk mig den Eaudekologneflakon der!« kommanderede Majorinden. »Og en Ske!«

Hun slap Søsteren med den ene Haand, badede hendes Tindinger og løsnede Natdragtens Halslinning. Et hæst lille Skrig trængte sig gennem den sammensnørede Strube, og der fulgte en Opkastning.

Kort efter var Anfaldet ovre.

Slap og svedbedækket, med lukkede Øjne, sank Anne Marie tilbage i Sengen. Der gik endnu enkelte Skælvninger gennem hendes Legeme, og hun aandede besværligt. Da hun hørte sin Mands Stemme, gjorde hun et Forsøg paa at strække en Haand op imod ham, men hun mægtede det ikke; Haanden faldt dødt ned paa Tæppet, og straks efter sank hun ind i en Døs.

Borgmesteren var bleven saa angreben, at han maatte støtte sig ved Sengens Fodstykke. Han anede, at dette var Døden.

»Hvordan er det dog kommet?« spurgte han.

Majorinden fortalte, at Anne Marie den sidste Timestid havde klaget over voldsomme Hovedsmerter og Klemsel inde i Brystet. Saa havde hun med eet faaet Kuldegysninger og var begyndt at kaste op. Midt derunder var Krampen kommen.

Borgmesteren vendte sig mod Jomfru Mogensen med sit Ur i Haanden.

»Mon Jens Kristian veed, at Doktoren er hos Jørgen Ovesens?«

»Ja, Fruen sagde det selv, da hun mærkede, at hun blev syg.«

Herefter spurgte Borgmesteren ikke om mere, og der gik en halv Snes Minutter, uden at der overhovedet blev talt. Ude fra den ellers saa stille Gade hørtes mange Fodtrin. Det var Folk, der skulde ud og se paa Illuminationen i den anden Ende af Byen.

Da begyndte Anne Marie igen at stønne. Øjenlaagene løftede sig. Et nyt Anfald var i Frembrud.

»Kommer den Doktor dog ikke snart!« udbrød Majorinden fortvivlet.

Borgmesteren tog med rystende Haand igen sit Ur frem.

»Jeg forstaar det heller ikke. Jeg synes, han maatte kunne være her.«

»Maaske er Karlen alligevel gaaet fejl. Lad dog Pigen derude løbe.«

Borgmesteren sagde, at han hellere selv vilde gaa ind til en gammel pensioneret Distriktslæge, der boede i Huset ved Siden af, og bede ham komme. Dersom han var hjemme, kunde han være der i Løbet af to Minutter.

Han var dog næppe naaet gennem Dagligstuen, før det ringede. Han gik da ind paa sit eget Værelse for at vente derinde, indtil Pigen havde lukket op.

Han hørte Doktor Bjerring tage sit Overtøj af og gaa ind gennem Spisestuen.

Der gik paa ny en halv Snes Minutter. Han var et Par Gange henne ved Døren men kunde ikke overvinde sig til at vende tilbage til Sygeværelset, saalænge den Mand var derinde og Undersøgelsen stod paa. Han var desuden ogsaa legemligt saa angrebet, at han følte sig en

Besvimelse nær. Hvert Øjeblik standsede Hjerteslaget, og han maatte ty til sine Naftadraaber for at holde sig oppe.

Saa hørte han Fodtrin, og det bankede paa Døren til Forstuen.

»Kom ind!«

Det var Jomfru Mogensen.

»Doktoren vilde gerne tale et Ord med Borgmesteren.«

»Værsaagod!«

Doktor Bjerring var i Selskabsdragt og havde i Hastværket glemt at tage en Blomst af Knaphullet. Han sagde ikke andet end »Ja —« og slog i dyb Beklagelse ud med begge Hænder.

»De tror ikke, der er noget Haab?« spurgte Borgmesteren.

»Desværre nej, jeg tror det ikke.«

»Men dog . . . maaske?«

»Nej, jeg har ikke Lov til at skjule for Dem, Borgmester Hoeck, at Deres Hustru næppe har mange Timer tilbage. Men jeg har jo forberedt Dem og flere Gange sagt Dem, at De vistnok saae for forhaabningsfuldt paa Deres Hustrus Sygdom.«

»Jeg veed det. De har ingenting at bebrejde

Dem. Jeg forstaar blot ikke . . . saa pludselig det er kommet.«

»Det er den Forgiftning af Blodet, jeg længe har frygtet, som nu er indtraadt. Den kan virke dræbende paa utrolig kort Tid. Og Fruen var jo desuden paa Forhaand meget afkræftet.«

»Og De mener ikke, at der kan gøres noget — blot til Lindring?«

»Deres Frue har faaet et beroligende Pulver, og forresten har jeg givet Ordre til at holde et varmt Bad i Beredskab for det Tilfælde, at der skulde komme nye Krampeanfald, hvad jeg forresten ikke tror. Andet er der desværre ikke at gøre.«

Borgmesteren gjorde ikke flere Spørgsmaal. Han kunde mærke, at Doktoren var utaalmodig efter at komme tilbage til Festen og i Øjeblikket mere havde sine Tanker hos den smukke Fru Grabe end hos sin Patient. Og han fyldtes helt af sin Medynk med Anne Marie, der for dette Menneskes Skyld havde ofret Hjemmets Lykke og sin egen Fred og nu døde ensom som den, hvis Liv havde været til Forbandelse.

»Jeg bør ikke opholde Dem længer,« sagde han høfligt. »De er jo i Selskab.«

»Aa, det betyder ingenting. Dersom min Nærværelse blot kunde være til nogen Nytte, saa —.«

»Nej, nej. Efter hvad De nu har sagt mig, forstaar jeg, at den ikke kan det.«

»Jeg ser dog herind engang senere i Aften. Jeg tænker ved Ellevetiden.«

»Ja, siden De dog skal her forbi, saa . . . Jeg mener paa Hjemvejen fra Festen.«

»Ja vist!«

— — Da Doktoren var gaaet, gik Borgmesteren tilbage til Sygeværelset. Allerede i Dagligstuen slog der ham en stærk Moskuslugt imøde.

Anne Marie laa igen i en Døs men vaagnede, i det samme hun anede hans Nærværelse. Hun slog Øjnene op og stirrede paa ham med vild Angst i det stive Blik. Hun kunde allerede ikke længer tale. Ogsaa Hørelsen var næsten borte. Det sidste Ord, hun havde sagt, var besværligt bleven hvisket ind i Søsterens Øre under Doktorens Besøg. Det var Ordet »Ingrid«.

Majorinden rejste sig straks for at lade ham være alene med Anne Marie. Paa en egen sky Maade gik hun i en Bue udenom ham hen til Døren.

Hun gik ind paa sit eget Værelse, der laa ved Siden af Spisestuen. Maanen skinnede ind paa Gulvet derinde, og hun tændte ikke Lys. Hun var i et Oprør, saa hun ikke kunde være rolig. Snart satte hun sig i Sofaen, snart gik hun op og ned ad Gulvet, og tilsidst kastede hun sig ganske ubehersket over en Stoleryg og trykkede Lommetørklædet for Munden, for at Ingen skulde høre hendes Hulken.

»Morder! Morder!« skreg det uafladelig indeni hende.

Hun huskede ikke længer, hvornaar Mistanken første Gang var dukket op hos hende; men da hun ved Middagsbordet saae det tomme, dødningeagtige Smil, hvormed Svogeren havde svaret paa hendes Bemækning om Ravnekrogsmoralen, vidste hun, at han med Forsæt havde lagt Anne Maries Liv øde for at gengælde indbildte Forurettelser. Med Vidende og Vilje havde han dræbt hende. Med en Vanvittigs lumske Grusomhed havde han Dag for Dag mættet sin Hævnlyst ved at se hende lide og pines under hans Kulde og Foragt. Og han havde forstaaet, at det vilde blive Døden for hende. Det var et

Lønmord, der her var begaaet. Han havde vidst, at Anne Marie ikke kunde leve uden Kærlighed.

Hun rejste sig og tændte endelig Lys. Hun vilde bort herfra. Og det endnu denne Nat. Hun turde ikke være under Tag med dette Menneske, efter at Anne Marie havde lukket sine Øjne? For ikke at fristes til en blodig Gengældelse vilde hun bort, saa snart Døden var indtraadt. Med det første Tog vilde hun tage til den By, hvor Ingrid var sat i Pleje, for at bringe det stakkels Barn Moderens sidste Hilsen. —

Borgmesteren sad i Stolen ved Siden af Sengen; han havde ikke talt, og Anne Marie vilde heller ikke længer have været i Stand til at opfatte noget gennem Hørelsen. Kun af Synet havde hun endnu lidt tilbage. Det var uafbrudt rettet mod ham; men Øjnene havde ikke mere noget Udtryk, Blikket kunde ikke længer bede for hende, og Dødens blytunge Finger trykkede stadig Laagene til paany.

Hendes Haand — hendes altid før saa urolige lille Haand — laa nu uden Liv paa Tæppet. Den

venstre, der var ham nærmest, havde hun vendt opad; den laa der som en stum Bøn om at vise Barmhjertighed.

Men Borgmesteren var slet ikke bleven opmærksom paa dette skjulte Livstegn.

Derimod havde han faaet Øje paa Doktor Bjerrings Roser, der endnu stod paa Bordet ved Hovedgærdet. Ligeledes tildroges hans Blik af den lille Sølvskaal med Konfekt; han mindedes, hvorledes Anne Marie havde anskaffet sig den engang, da hun havde faaet at vide, at Doktoren satte Pris paa den Slags Lækkerier, som derfor aldrig siden savnedes i Huset.

Timerne gik. Ved sit svindende Livslys spejdede Anne Marie stadig forgæves efter et lille Glimt af fordums Kærlighed eller blot af Tilgivelse i hans Ansigt. Dog havde han tilsidst taget hendes Haand; og som han sad der ubevægeligt sammenbøjet og gusten, lignede han næsten selv en Døende.

Ude paa Gaden var der igen bleven livligt af Folk, der vendte tilbage fra Illuminationen. De talte begejstret om Lysballoner og Raketter og kulørte Lamper.

Anne Maries Aandedræt var bleven omtrent uhørligt. Øjenlaagene løftede sig ikke mere. Munden stod lidt aaben.

Da Majorinden og Doktoren ved Midnatstid kom ind i Værelset, var hun død.

HENRIK PONTOPPIDAN

FRA HYTTERNE. Landsbybilleder.
KRØNIKER.
SKYER. Skildringer fra Statskupets Dage 1885.
DET FORJÆTTEDE LAND. Roman.
LYKKE-PER. Roman.
DE VILDE FUGLE. Et Skuespil.
SMAA ROMANER. I—XII Bind.

FORTÆLLINGER. I—II Bind (Folkeudgave).

H. H. THIELES BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

RODES
EFTF.
SCRAM
S
3
BROLÆGGERSTR.